

Pedagogisch Beleid

Pedagogisch beleidplan Tiso.

Versie: 2021

Onder de verantwoordelijkheid van TISO HOLDING BV
vallen:

- Kinderdagverblijf en BSO TISO Houtwijk

Toon Dupuisstraat 10a

2552 SB Den Haag

Tel: 070- 391 15 12

E-mail: contact@kinderdagverblijftiso.nl

Registratienummer Landelijk Register: 411339163

- Kinderdagverblijf TISO Valkenbos

Valkenboslaan 286

2563 EC Den Haag

Tel: 070-362 25 55

E- mail: contact@kinderdagverblijftiso.nl

Registratienummer landelijk register kinderopvang;
118290137

Inleiding

Kinderdagverblijf TISO wil u als ouder/verzorger graag welkom heten en op de hoogte stellen van de gang van zaken bij onze unieke manier van opvang. Daarom hebben wij voor u een pedagogisch beleid samengesteld. Daarnaast is dit pedagogisch beleid bedoeld als informatie voor ouders/verzorgers, zodat zij op de hoogte zijn over hoe wij als organisatie te werk gaan. In het Pedagogisch Beleid zijn de vier hoekstenen uit de basisfilosofie van onze organisatie nader toegelicht en werken we deze verder uit zoals het is vastgelegd in de WET INNOVATIE en KWALITEIT KINDEROPVANG (IKK).

De vier Pedagogische basisdoelen:

- *Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid.*
- *Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen.*
- *Het bevorderen van sociale competentie van kinderen.*
- *Socialisatie van overdracht van normen en waarden.*

Kinderdagverblijf TISO voldoet aan de eisen die de IKK stelt aan een voorziening voor kinderopvang. Deze eisen gelden binnen Kinderdagverblijf TISO echter als minimale norm. Jaarlijks voert de GGD aangekondigd en onaangekondigd inspecties op onze locaties uit en maakt daarvan een rapport op. De uitkomsten van een inspectie worden besproken met de pedagogische medewerkers en de oudercommissie middels een team gerichte overleg, er wordt besproken of onze werkwijzen en afspraken in de praktijk efficiënt en adequaat zijn. Dit zorgt ervoor dat we als team alert blijven om daar waar het nodig is verbeteringen invoeren. De rapporten van de GGD zijn ter inzage op de website van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) <https://www.landelijkregisterkinderopvang.nl/pp/StartPagina.jsf> voor meer informatie: <https://www.ggdhaaglanden.nl/inspecties/inspectie-kinderopvang.htm> en via onze website: <http://www.kinderdagverblijftiso.nl/pages.php?id=beleid>

Het pedagogisch beleid, het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid, wijzigingen hierin en de invulling van het vier ogen principe op de locatie, worden jaarlijks besproken met de oudercommissie. Indien er geen actieve oudercommissie is ingesteld worden alle ouders om advies gevraagd d.m.v. onze nieuwsbrief of mondeling. Het pedagogisch beleid wordt minimaal 1 x per 2 jaar bijgesteld en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie/Ouders. Als kinderopvangorganisatie is ons pedagogisch beleidsplan gebaseerd op de 4 pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen - Walraven waarin wordt beschreven hoe belangrijk deze zijn voor de ontwikkeling van het kind.

Mocht u nog informatie missen, dan kunt u hier natuurlijk altijd naar vragen bij één van onze pedagogische medewerkers, cluster medewerker, pedagogisch beleidsmedewerker, of leidinggevende.

Wij wensen u veel leesplezier

Inhoudsopgave

Inleiding

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Pedagogische visie en uitgangspunten

2. Ontwikkelingsfasen

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Zelfredzaamheid
- Creatieve ontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Lichamelijke ontwikkeling

3. Wie werken er op het kinderdagverblijf?

- Management team: Manager, Pedagogisch beleidsmedewerker/coach.
- De pedagogische medewerkers en hun rol
- Stagiaires, beroepskrachten in opleiding
- Vaste gezichten op de groep
- Oudercommissie
- Deskundigheidsbevordering

4. Zo gaat het op het kinderdagverblijf

- Onze openingstijden
- Het afnemen van een (extra)dagdeel
- Hoe ziet een dagdeel bij TISO uit (Dagindeling)
- Beroepskracht - kindratio (BKR) en de drie-uur regeling
- De verticale groep
- Samenstelling groepen (Stamgroepen)
- Het vier ogen principe
- Mentorschap
- Observeren en volgen
- Zorgkinderen
- Opvallend gedrag

- Overdracht naar de basisschool en/of BSO
- Overdracht van normen en waarden
- Gewenst en ongewenst gedrag
- Afspraken, regels en omgangsvormen
- Gezond Kinderopvang
- Eten, drinken en slapen
- Verschonen en zindelijkheid

5. Spel en Speelruimtes

- Spelontwikkeling
- Speelruimte (Groepsruimte en Buitenruimte)
- Activiteiten en thema's (VVE)
- Uk & Puk
- Speelgoed en andere materialen

6. Stimulering van de ontwikkeling in de praktijk

- Zelfstandigheid bevorderen
- Ontwikkeling van persoonlijke competenties

7. Oudercontacten:

- Kennismaking met TISO
- Voor het eerst naar TISO
- Wennen, brengen en ophalen
- Overdracht
- Kindbespreking
- Ouders op de groep
- Informatievoorziening
- Oudercommissie
- Huisregels
- Ouderavonden
- Klachtenregeling

8. Rituelen en Feesttradities

- Verjaardag
- Afscheid
- Gezond Kinderopvang: Traktatie

- Jaarfeesten en jaarritme

9. Veiligheid en Hygiëne

- Algemene Hygiëne

- Huishoudelijk werkplan

- Ziek zijn

- Medicijnen toediening

- Brandveiligheid

- Preventie en EHBO

- Veilig spelen

- Veiligheid en Gezondheid (beleid)

Tot Slot

Bijlagen

-Dagindeling

Voorwoord

Kinderdagverblijf TISO is een particulier kleinschalig organisatie voor kinderopvang. De kinderopvangorganisatie bestaat uit twee locaties: 1. Locatie Houtwijk: bestaat uit een combigroep dagopvang en een buitenschoolse opvang, de dagopvang is gesplitst in een babyopvang (0-3 jaar) en een dagopvang inclusief BSO (2+ -12 jaar). De groepen zijn van maximaal 12 kinderen. 2. Locatie Valkenbos: is een dagopvang groep voor kinderen van 0-4 jaar, de groepen zijn van maximaal 11 kinderen.

Bij TISO is op het moment een team van 6 pedagogische medewerkers een pedagogisch beleidsmedewerker, en een leidinggevende. Allen maken deel uit van een team dat dagelijks de opvang van jonge kinderen mogelijk maakt. Bovendien begeleidt de organisatie als erkend leerbedrijf, door SBB, kindgerichte 2de en 3de jaars stagiaires dat minimaal een half jaar bij ons stage komen lopen.

Dit beleid geeft ouders een indruk van het pedagogisch klimaat binnen de organisatie. Voor de buitenschoolse opvang wordt een eigen pedagogisch beleid geschreven.

Om werkelijk een indruk te krijgen van kinderdagverblijf TISO, verwelkomen wij u om onze huiselijke sfeer te ervaren. Het betekent dat u dit beleid als aanvulling kunt zien, het geeft immers aan wat u van ons kleinschalig en toch zeer professionele kinderopvangorganisatie mag verwachten en waar u op kunt rekenen. Voor de pedagogische medewerkers en de rest van het team vormt dit beleid het uitgangspunt van hun beroepshouding en hun handelen.

In het belang van de leesbaarheid van de tekst zijn bepaalde aanduidingen enkel in mannelijke vorm of juist in vrouwelijke vorm geschreven. Het kind is in de mannelijke vorm geschreven, de leiding daartegen in de vrouwelijke vorm. Wat in mannelijke vorm geschreven wordt, kan ook in de vrouwelijke vorm gelezen worden en andersom. Daarnaast hebben wij het in de tekst over “de ouders , maar hier bedoelen we ook “de ouder ‘of ‘de verzorger(s)” mee.

1. Pedagogische visie en uitgangspunten

“Een goede en gezonde ontwikkeling van de kinderen. Veilig, hygiënisch en betaalbaar, dat zijn de ingrediënten van kinderopvang met kwaliteit”.

Ontwikkelen en leren lijkt bij jonge kinderen vanzelf te gaan. Ze gaan uitdagingen aan, doen elkaar na en willen hun triomfen delen. Kinderen worden geboren met een enorm vermogen en motivatie om te leren. Kinderen omwikkelen zich in interactie met hun sociale omgeving. Deels ligt de loop van de ontwikkeling genetisch vast. Maar ouders en pedagogische medewerkers hebben vanaf het eerste begin grote invloed op die ontwikkeling. Ze voeden op en ze leiden de ontwikkeling en het leren in een bepaalde richting.

Als pedagogisch medewerker moet je niet vergeten dat ieder kind zich ontwikkelt in zijn eigen tempo. Wat een kind de ene dag niet kan, kan het volgende dag wel. De ervaring van de pedagogische medewerkers bij TISO vormt de basis van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze visie en hoe deze vertaald wordt in de praktijk van alledag.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om o.a. hun persoonlijkheid te kunnen ontwikkelen. Kinderdagverblijf TISO biedt ieder kind afzonderlijk dat wat het nodig heeft om zich verder optimaal te kunnen ontwikkelen.

Veiligheid, hygiëne, gezonde voeding, voldoende beweging, vertrouwen, respect en een dagritme maar ook diversiteit en flexibiliteit vormen belangrijke voorwaarden. Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft energie om te leren en zich te ontwikkelen.

TISO hanteert een op het kind en de groep afgestemd dagritme waarbinnen het kind de juiste zorg krijgt. Omdat de groepen klein zijn, kunnen de pedagogische medewerkers zich aansluiten bij de manieren waarop de jonge kinderen leren, spelen, eten, slapen en zich ontwikkelen. Dit gebeurt allemaal in een huiselijke sfeer waarbij het kind zich op zijn gemak voelt. Over de inrichting en de kleuren van de leefruimtes is er goed bewust over nagedacht; dit sluit aan op de kinderwereld waar de pedagogische medewerkers dagelijks werken.

De pedagogische medewerkers zorgen voor een goede balans tussen lichamelijk veiligheid en de behoefte van kinderen aan bewegen en exploreren. Een gezonde peuter is een kind met af en toe een blauwe plek en een pleister op zijn knie.

De omgeving is hygiënisch en de kinderen kunnen bewegen zonder gevaar voor (ernstig) lichamelijk letsel. Daarnaast komt de omgeving tegemoet aan de veelzijdige ontwikkelingsbehoeften van de kinderen.

Spelen is een natuurlijke manier van jonge kinderen om te leren en hun omgeving te verkennen. Spelen geeft plezier. De pedagogische medewerkers van TISO begeleiden maar spelen ook samen met de kinderen zodat de kinderen door middel van spelen hun sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden kunnen beoefenen. Individueel of samen. De kinderen worden geprikkeld en gestimuleerd zodat ze op hun eigen creatieve manier en in hun eigen

tempo zich kunnen ontwikkelen en uiten.

2.Ontwikkelingsfases

*** Sociaal -Emotionele ontwikkeling**

Al heel jong hebben kinderen een sociaal leven, met leuke en minder plezierige kanten. Ze hebben plezier, dagen elkaar uit en kunnen elkaar ook storen. Ze leren met elkaar en met de steun van de pedagogische medewerkers basale sociale vaardigheden. De pedagogische medewerkers van TISO zijn het veilige baken in het leven van de kinderen als ze naar onze opvang komen. Ze zijn de basis waaruit kinderen elkaar ontmoeten, samen spelen en leren samen te leven. Een uitgangspunt bij ons is een vertrouwde en positieve relatie met alle kinderen.

*** Zelfredzaamheid**

De drang om dingen zelf te doen is groot in de peuterleeftijd. En dat is goed. Onze pedagogische medewerkers juichen die zelfredzaamheid toe. Zij doen er alles aan om de peuters binnen een veilige omgeving in hun ontwikkeling te ondersteunen. Juist omdat de kinderen volop op ontdekkingstocht zijn, hebben ze thuis en op de kinderopvang af en toe ongelofelijk veel behoefte aan veiligheid. Ontdekkingsruimte, een positieve sfeer, duidelijke grenzen en een beetje hulp. Dat zijn de ingrediënten die wij aanbieden voor een veilige omgeving waarin de kinderen kunnen opgroeien naar zelfstandigheid.

*** Creatieve Ontwikkeling**

Zingen, dansen, muziek maken en knutselen; kinderen vinden het heerlijk om zich via expressie te uiten. Aan deze activiteiten is op TISO dan ook geen gebrek. Er gaat bijna geen dag voorbij zonder een knutselwerkje of liedje, al dan niet met bewegen en muziek. Bij ons gaat het er totaal niet om wát het kind maakt als hij gaat knutselen of hoe hij zich beweegt bij een dansje. Bij ons gaat om het plezier dat hij eraan beleeft en de vrijheid om lekker zijn gang te kunnen gaan. Het proces is belangrijker dan het resultaat. Bij TISO werken de kinderen met verschillende soorten materialen en “gereedschappen” en leren ze verschillende technieken te gebruiken. Spelenderwijs en met vingers, handen en voeten leren de kinderen wat vormen, kleuren en maten zijn en wat je allemaal kunt doen met knutselmateriaal.

*** Taalontwikkeling**

De communicatie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen vormt het hart van de pedagogiek bij TISO. Jonge kinderen communiceren met hun hele lichaam. Maar taal wordt al snel een steeds belangrijker communicatiemiddel. Door veel praten, lezen, vertellen, naar verhaaltjes luisteren en zingen stimuleren we de taalontwikkeling van de kinderen. Om activiteiten te ondernemen met kinderen is taal een essentieel onderdeel van het kinderdagverblijf. Taal is namelijk niet alleen het aanleren van zoveel mogelijk woorden, maar heeft ook te maken met uitspraak, het vormen van goede zinnen en het leren en begrijpen van begrippen en termen. Bij TISO hebben we voldoende in huis om de taalontwikkeling (denk hierbij aan het gebruik van materiaal en kennis van VVE programma's zoals Uk & Puk, Piramide en

Opstapje) van de kinderen heel gericht te stimuleren. Een manier om al de onderdelen aan bod te laten komen is werken met seizoen gerichte thema's als Zomer, Winter, Carnaval, Pasen. Maar ook thema's zoals Mijn Lichaam, Kleur en Vorm, Tellen, Welkom.

De pedagogische medewerkers werken deze thema's op verschillende manieren uit; door middel van prentenboeken, knutselactiviteiten, liedjes, de verteltafel en de themakast krijgen de kinderen de verschillende thema's aangeboden om de taalontwikkeling te blijven stimuleren.

*** Cognitieve ontwikkeling**

Oorzaak en gevolg begrijpen, concentratie en motivatie: het zijn allemaal aspecten van cognitieve (verstandelijke) ontwikkeling. Leren denken en verbanden leggen zit ingewikkeld in elkaar. Maar, stukje bij beetje krijgt het kind er grip op.

Op TISO stimuleren we de kinderen om zoveel mogelijk zelf doen en te ervaren. Wij vinden dat een kind dat veel ervaringskansen krijgt zijn denkvermogen beter ontwikkelt. Natuurlijk heeft hij hier en daar wat hulp en uitdaging nodig en hier zijn de pedagogische medewerkers zich goed van bewust.

De pedagogische medewerkers stimuleren het denkvermogen van de kinderen door middel van praten... praten en herhalen. Voor alle leeftijden geldt dat de pedagogische medewerkers veel met de kinderen praten, zowel in de groep als individueel. Door een peuter informatie te laten benoemen, onthoudt hij dingen beter. Op TISO hebben we stimulerend speelgoed zoals kijkboeken, bouwconstructiemateriaal, winkeltjes, memory, duplo, blokken, puzzels, domino, enz.

*** Lichamelijke ontwikkeling**

Bewegen is gezond. Een kind dat veel beweegt, heeft minder kans om dik te worden. Een kind dat veel buiten speelt, is minder vaak ziek. En: moe van het spelen heeft hijgezonde trek. De bewegingen van het hele lichaam, de grove motoriek, oefent het kind vanzelf als hij wandelt, rent, springt, danst, klimt en kruipt. Van nature heeft hij drang om te bewegen. TISO is daar dan ook op ingericht. Buiten is er op de locatie van Houtwijk een speelplein van ongeveer 200m² en op de andere locaties een binnenspeelplaats met een sprookjes speelhuis (Valkenbos) waar ze volop kunnen rennen, fietsen en klimmen. Er is zelfs gras om te rollen of picknicken (H.W.).

We vinden dat hoe meer een kind de kans krijgt om te bewegen, hoe meer bewegingservaring hij opdoet en hoe handiger hij wordt. En dat betekent weer dat hij situaties sneller doorziet en minder ongelukjes krijgt. De pedagogische medewerker blijft wel in de buurt maar laat hem zelf zoveel mogelijk zelf op de glijbaan klimmen of fietsen.

Naast het vrij spelen, worden ook veel gezamenlijke bewegingsspelletjes gedaan. Met ballen, hoepels of dansen op muziek. De kinderen vinden het heerlijk om liedjes mee te zingen waarbij bewegingen worden gemaakt zoals: "Hoofd, schouders, knie en teen".

Naast dansen, rennen en klimmen, houden kinderen ook van minder grove bewegingen en van fröbelen: prikken, stapelbekers, opstapelen of kralen rijgen. Dat vergt veel van de fijne motoriek: de bewegingen van handen en vingers.

Bij ons is er allerlei speelgoed aanwezig om de fijne motoriek te oefenen: van constructiesystemen (schroeven en moeren), blokken, kralen en puzzels van 2 tot 100 stukjes, scharen, prikpenen, kwasten, enz.

3. Wie werken er op het kinderdagverblijf?

Met kinderen omgaan is een vak. Een team van deskundig personeel zorgt voor een goede opvang van de kinderen. Even voorstellen:

- Management team: Bestaat uit een manager dat o.a. leiding geeft door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren, houdt functioneringsgesprekken en bespreekt loopbaanperspectieven.
Een Pedagogisch beleidsmedewerker/coach: doet de uitvoering en ontwikkeling van het pedagogisch beleid uitvoering, bewaakt de kwaliteitsniveau op de werkvloer, coachingsbehoeften van de pedagogische medewerkers achterhalen.
- Vaste pedagogische medewerkers in ieder locatie een clustermedewerker/hoofdleidster: allemaal gediplomeerd, in dienstverband met minimaal een opleiding op MBO niveau en met ruime ervaring in het vak. Zij kunnen advies aan de ouders geven over de ontwikkeling van het kind.
- Stagiaires SPW3/4: het zijn leerlingen in opleiding. Geen vervangende krachten, maar als extra kracht op de groep.
- Stagiaires dienstverlening en zorg: zorgt o.a. voor de was, het eten en drinken. Ook helpen ze soms met eten geven en opruimen.
- Coach/beleidsmedewerker: De coaches hebben een voorbeeldfunctie, ondersteunen en beantwoorden vragen op pedagogisch vlak. Zij brengt de kwaliteit van de interactievaardigheden van pm-ers in kaart en kan op basis daarvan talenten en ontwikkelpunten zichtbaar maken.
- Oudercommissie: Als deze is ingesteld is er een oudercommissie aanwezig van minimaal 4 ouders. Zij fungeren o.a. als het aanspreekpunt van de ouders buiten het kinderdagverblijf voor: Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), Buurtnetwerk, Jeugdhulpverlening (waarin vertegenwoordigers zitten van kinderopvang), kinderwerk, scholen, GGD, consultatiebureau en politie).

*** Management team**

De manager/eigenaar van de kinderopvangorganisatie
Behalve de eigenaar van Tiso, geeft Mevr. Seron(Amanda) Ramdin de directe en indirecte leiding aan kinderdagverblijf Tiso. Als leidinggevende is ze o.a. verantwoordelijk voor de bezetting, werkverdeling, de kwaliteit en kwantiteit van de werkzaamheden, het beoordelen van het functioneren, selecteren, werven en ontslaan van medewerkers.

Seron Ramdin is voor vragen te bereiken op 0612718820 op dinsdag en donderdag van 13.00-17.00 uur. Of u kunt haar mailen s.ramdin@kinderdagverblijftiso.nl

- De pedagogische beleidsmedewerker/coach

*** De pedagogische medewerkers en hun rol**

De pedagogisch medewerkers van TISO zijn stuk voor stuk geschoolde krachten. Wij hechten groot belang aan professioneel deskundig opgeleid personeel. Ze hebben

minimaal een begin niveau 3 van een MBO diploma met kwaliteitseisen die in de CAO kinderopvang worden gesteld, sociaal pedagogisch werk of een opleiding die qua niveau vergelijkbaar is. De opleiding besteedt onder meer aandacht aan methodische, organisatorische en sociale vaardigheden, verzorgingsleer en groepsbegeleiding.

Al onze pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Daarnaast is er regelmatig verplichte bijscholing zoals kinder-EHBO.

Voor de kennis die wij zelf niet in huis hebben en/of in geval van nood kunnen we altijd terugvallen op onze huisarts, GGD, pedagogische hulpdiensten en andere deskundige adviseurs.

Ze zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen van hun groep. Zij spreken de kinderen aan vanuit een positieve houding en houden hierbij rekening met de ontwikkelingsfase van het kind. Onze pedagogisch medewerkers: - staan open voor de kinderen en gaan op de juiste manier in op hun behoeften, signalen en ontwikkeling - tonen persoonlijke betrokkenheid en uiten gericht positieve gevoelens naar de kinderen - geven kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen in een veilige context - hebben respect voor het individuele kind en zijn sociale en culturele achtergrond - begeleiden, stimuleren, motiveren de kinderen - corrigeren ongewenst gedrag en leggen uit waarom zij het gedrag (niet het kind) afkeuren - zijn in staat tot een open communicatie met ouders en collega's.

De pedagogisch medewerkers verkrijgen informatie van ouders die nodig is om aan te kunnen sluiten bij het bioritme en de behoeften van de baby.

Het aantal vaste gezichten voor 0 jarigen is afhankelijk van de groepsgrootte: maximaal 2 vaste gezichten bij een BKR van één of twee, en maximaal 3 vaste gezichten bij een BKR van drie of meer pedagogisch medewerker.

Informatie en afspraken over de wijze van voeden, slaapgewoonten en andere bijzonderheden in de omgang met het kind, worden vastgelegd en gedeeld met collega's. Op deze manier kunnen we zo goed mogelijk rekening houden met de eigenheid van ieder kind.

*** Stagiaires, beroepskrachten - in - opleiding**

TISO is een erkend leerbedrijf. Wij vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan het opleiden van toekomstige beroepskrachten. Daarom werken er bij ons op diverse locaties beroepskrachten -in- opleiding en stagiaires. Beroepskrachten -in- opleiding werken, afhankelijk van de competenties die zij al hebben behaald, gedurende hun studie in toenemende mate als pedagogisch medewerker binnen de formatie. Stagiaires staan boventallig op de groep en mogen onder bepaalde voorwaarden incidenteel binnen de formatie worden ingezet. Dit houdt in dat het team van vaste leidsters wordt aangevuld met een stagiaire. De professionaliteit en de kwaliteit blijven op deze manier gewaarborgd.

Daarbij geldt (vanaf 1 januari 2018) dat op een locatie maximaal 33% van de formatie die volgens de BKR nodig is, mag worden ingevuld met beroepskrachten -in- opleiding en stagiaires. Afhankelijk van de opleiding en leerjaar van de stagiaire of

beroepskracht -in- opleiding kan de duur en frequentie van aanwezigheid verschillen en veranderen ook de taken en bevoegdheden.

Zowel beroepskrachten -in- opleiding als stagiaires worden in de praktijk begeleid door praktijkbegeleiders die hen wekelijks coachen bij het werken aan hun competenties en hun leerproces evalueren en beoordelen. Op deze manier worden zij maximaal ondersteund om een goede pedagogisch medewerker te worden.

- Een stagiaire werkt te allen tijde onder de verantwoordelijkheid van én onder toezien oog van een gediplomeerde pedagogisch medewerker.

- Een beroepskracht -in- opleiding mag na verloop van tijd ook zelfstandig gaan handelen. Dit is afhankelijk van de score die de beroepskracht -in- opleiding heeft op de competentiemeter. De competentiemeter 'meet' het niveau van de vaardigheden en competenties een stagiaire en beroepskracht -in- opleiding en geeft daarmee inzicht in hoeverre de zij in staat zijn tot het zelfstandig kunnen uitvoeren van bepaalde taken.

Bij ons in de praktijk maken de studenten kennis met bijvoorbeeld dagindeling, verzorging van kinderen, hygiëne, pedagogisch handelen, contact met ouders. Taken die net beginnende stagiaires en beroepskrachten -in- opleiding zoal kunnen uitvoeren zijn:

-het begeleiden van activiteiten met de kinderen.

-het voorbereiden van activiteiten.

-bieden van ondersteuning bij de verzorging van de kinderen (bijvoorbeeld helpen bij het eten/drinken).

Hierbij handelen zij volgens de richtlijnen van TISO. Indien een stagiaire of beroepskracht -in- opleiding conform CAO formatief wordt ingezet, worden ouders hiervan op de hoogte gesteld. Zo weet de ouder dat hij/zij ook met vragen of voor een overdracht bij hen terecht kan.

De stagiaires en beroepskrachten - in- opleiding vullen voordat ze met de stage beginnen een stagiair-formulier in. Ze moeten bij de gemeente een verklaring omtrent gedrag (VOG) aanvragen en deze indienen bij de directie van het kinderdagverblijf.

*** Vaste gezichten op de groep**

Om te bereiken dat een kind zich bij ons emotioneel veilig voelt, is het belangrijk dat vertrouwde personen het kind in een vertrouwde omgeving verzorgen. Elk kind verblijft tijdens de opvang in een eigen groep. Deze groep wordt begeleid door een vast team van pedagogisch medewerkers (vaste gezichten). We zorgen ervoor dat baby's tot 1 jaar gekoppeld worden aan 2 vaste gezichten . In ieder geval is een van deze twee medewerkers op de dag dat de baby naar de opvang komt aanwezig. De pedagogisch medewerkers van de babygroepen informeren de ouders in het kennismakingsgesprek over de vaste gezichten voor hun kind. Kinderen vanaf 1 jaar kunnen door meer vaste medewerkers worden opgevangen in hun groep. Dit is mede afhankelijk van de grootte van de stamgroep Wij werken, voor zover mogelijk, met vaste invalkrachten.

* Oudercommissie

Wij horen graag de mening en visie van ouders. Dat is voor ons een vanzelfsprekende zaak. Alle ouders mogen altijd hun mening geven, maar wij hebben ook een oudercommissie. Deze heeft minimaal drie keer per jaar overleg met de manager, beleidsmedewerker en clustermedewerkers. De oudercommissie heeft een adviserende functie ten aanzien van onderwerpen als voedingsaangelegenheden, het pedagogisch werkplan en veiligheid en gezondheid. De taken en verantwoordelijkheden van de oudercommissie staan beschreven in het **Reglement Oudercommissie**, dat u kunt vinden op onze website. De oudercommissie van Kinderdagverblijf TISO adviseert over beleidsmatige onderwerpen (gevraagd en ongevraagd) en over voor ouders belangrijke onderwerpen. Voor meer informatie kunt u via s.ramdin@kinderdagverblijftiso.nl opnemen.

* Deskundigheidsbevordering

Om goede zorg te waarborgen, worden de pedagogisch medewerkers regelmatig bijschoold. Deze bijscholing wordt verzorgd door zowel interne als externe deskundigen. Verder zijn wij elkaars coach en zijn er regelmatig teamoverleggen over bepaalde thema's in het vakgebied. Ook wordt er 1x per jaar met iedere pedagogisch medewerker een functioneringsgesprek gehouden, een structureel evaluatiemoment om onze kwaliteit en de daarvoor gewenste deskundigheid van medewerkers te monitoren en vergroten. Ons aanbod ten aanzien van deskundigheidsbevordering varieert en is afhankelijk van de behoeften. De afspraken daarover zijn vastgelegd in ons **scholingsbeleid**. Jaarlijks wordt een scholingsplan gemaakt. In dit plan zijn in ieder geval opgenomen: □

- scholing en kinder-EHBO.
- pedagogisch verdieping.
- gericht op Gezond Kinderopvang.
- Een pedagogisch coachplan voor ieder medewerker die daar behoefte aan heeft.

4.Zo gaat het op het kinderdagverblijf

Het kinderdagverblijf werkt met een vaste indeling en vaste rituelen, maar er is ook ruimte om spontane dingen te ondernemen zoals een wandeling, een uitje naar de bibliotheek of naar de supermarkt voor een boodschap tussendoor. Voor de kinderen is dit fijn: het geeft houvast en een veilig gevoel. Maar bij ons leren ze ook om flexibel in het leven te kunnen staan als er iets onverwachts gebeurt. Tenslotte zijn we een kleinschalig kinderdagverblijf met zeer flexibele opvang. En wat ons zo bijzonder maakt binnen de kinderopvang is dat wij dagelijks een warme (halal) maaltijd aanbieden volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum. We streven om zoveel mogelijk biologische producten te kunnen aanbieden aan onze kinderen.

* **Onze openingstijden**

Wij zijn vijf dagen per week geopend van 7.30 tot 18.30 uur, afwijkende tijden in overleg. Tijdens de algemeen erkende feestdagen zijn wij gesloten; zo ook eens in de vijf jaar op bevrijdingsdag. Wij vragen de ouders hun kind tussen 07.30 en 09.15 uur te brengen. Aangezien het 'dagprogramma' om 09.30 uur start, is het fijn als iedereen dan aanwezig is. Vanaf 16.00 uur is er gelegenheid om de kinderen te komen halen.

Mochten ouder(s) later dan 09.15 uur willen brengen of eerder dan 16.00 uur willen halen, dan is dat geen probleem, wel vragen wij dit door te geven aan de pedagogisch medewerkers van desbetreffende groep. Er zijn ook kinderen met halve dag opvang. Deze kinderen die in de ochtend halve dagopvang hebben zijn welkom tussen 7.30 uur en 13.00 uur, en de kinderen die in de middag halve dagopvang hebben zijn welkom tussen 12.30 uur en 18.30 uur. Als het kind door iemand anders dan door de ouder(s) wordt opgehaald, dan dienen ouders schriftelijk dat aan ons door te geven met de gegevens van de persoon dat het kind ophaalt, diegene moet dan ook zijn identiteitsbewijs laten zien., anders geven wij het kind niet mee!

* **Het afnemen van een extra dag(deel)**

Wanneer ouders incidenteel een extra dag(deel) willen afnemen, dan leggen zij dat voor aan de planner en/of clustermedewerker van de locatie **minimaal 2 weken** van tevoren. Deze bepaalt of het kan. Behalve dat zij hierbij rekening houdt met het aantal kinderen en pedagogisch medewerkers op de groep, bekijkt zij ook of het goed is voor het welzijn van het kind/de groep. Een toegekende extra- of ruildag(deel), wordt altijd schriftelijk vastgelegd en kan, in overleg met de ouders, op een andere groep plaatsvinden. Wanneer ouders structureel een extra dag(deel) willen afnemen, dan leggen zij dat voor aan de afdeling planning. Deze bepaalt of dit binnen de eigen stamgroep kan. Als dit niet kan, overlegt de afdeling planning met de clustermanager of het kind (zo lang het nodig is) op een andere groep geplaatst kan worden. Als de clustermanager, in overleg met de pedagogisch medewerker, verwacht dat dit voor het welzijn van het kind en de andere groep geen problemen oplevert, dan wordt (tijdelijke) plaatsing voor desbetreffend dag(deel) aan de ouders voorgesteld.

* **Onze dagindeling**

Dagritme

Het dagritme van ons kinderdagverblijf bestaat uit afwisseling van speel-leeractiviteiten en zorg-leer activiteiten zoals eten drinken, handen wassen, of verschoond worden. Spontaan spel wordt afgewisseld met activiteiten die onze medewerkers aanbieden. Binnenspelen worden afgewisseld met buitenspel.

Voor een baby is het belangrijk en prettig als de omgeving voorspelbaar en bekend is. Dit betekent dat we een vaste volgorde hebben van de verzorgingshandelingen en een vaste plek voor hun spullen.

Bij de peuters kondigen we tijdig een overgang aan. Bijvoorbeeld "jullie mogen nog even spelen en daarna gaan we opruimen". Tijdens het opruimen zingen we het "opruimliedje".

De kinderen kunnen een hele dag overzien door duidelijk en tijdig een overgangsmoment aan te geven: eerst vrij spelen of knutselen, opruimen, fruit eten, buiten spelen, handen wassen, broodje eten, slapen, in de kring, enz.

We betrekken de kinderen bij de overgangssituaties omdat we vinden dat dit een leermoment is. Door zelf het goede voorbeeld te geven (meehelpen tijdens het opruimen) worden de kinderen ook enthousiast. De ruimte hebben we zo ingericht dat de kinderen zelf dingen kunnen pakken en opruimen. Het speelgoed heeft een vaste plek, dit is overzichtelijk en geeft een kind structuur.

Zie bijlage Dagindeling dagopvang TISO 2019

*** Beroepskracht - kindratio (BKR) en de drie-uur regeling**

De BKR is het aantal pedagogisch medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep. Deze verhouding is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen. Voor het bepalen van de juiste BKR volgen wij de landelijke richtlijnen www.1ratio.nl Ook als we groepen samenvoegen.

Op ons KDV's beginnen de eerste pedagogisch medewerkers om 7.30 uur, de volgende tussen 8.00 uur en 9.00 uur, dan zijn alle medewerkers in huis. Voor het samenvoegen van groepen aan het begin en einde van de dag, het incidenteel samenvoegen tijdens activiteiten in het kader van het open deuren beleid, te weinig kinderen op een locatie en in geval van verlof of ziekte, hebben de ouders schriftelijke toestemming gegeven.

Op bepaalde momenten van de dag wijken wij af van de BKR en maken wij gebruik van de **drie uren regeling**. Zoals aan het begin en einde van de dag als er minder kinderen aanwezig zijn op het kinderdagverblijf en/of tussen de middag als een deel van de kinderen naar bed gaat. Op die momenten hoeven de helft van de pedagogisch medewerkers aanwezig te zijn. Hier stemmen we onze diensten en de pauzes op af.

Gedurende de dag streven we dat er minimaal twee medewerkers in het gebouw aanwezig zijn om tevens te voldoen aan het Vierogen principe. Er zijn ook bewakingscamera's aanwezig waar de manager/leidinggevende tijdens de opvanguren toezicht over heeft.

3 uren regeling

Locatie Valkenbos:

Maandag tot en met vrijdag : 12:30 - 14:30 uur (Pauzes)

Maandag tot en met vrijdag: 8:30 - 9:00 uur

Maandag tot en met vrijdag: 16:30 - 17:00 uur

Locatie Houtwijk:

Maandag tot en met vrijdag 12:30 - 14:30 uur (Pauzes)

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 08:00 - 08:30 uur en 14:45 tot 15.15 uur

Woensdag 08:00 - 08:30 en 11:55 - 12:25 uur.

We wijken af van de BKR regeling op de boven aangegeven tijden, op de overige tijden wijken wij niet af.

* De verticale groep

Bij kinderdagverblijf Tiso werken we met verticale groepen. Kenmerk voor een verticale groep is dat kinderen van 0 tot 4 jaar in één groep verblijven. Ze houden dezelfde pedagogische medewerkers en groepsleden. Ze hoeven dus niet halverwege hun verblijf te veranderen van groep, wat een voordeel kan zijn. Een ander voordeel is dat de jongste kinderen van de oudere kinderen leren. Oudere kinderen leren weer rekening houden met de kleintjes. Bovendien is het mogelijk om broertjes en zusjes bij elkaar in een groep te plaatsen.

In onze dagopvang groepen vinden we dat de belangen van kinderen in verschillende fasen (baby, dreumes en peuterfase) op elkaar afgestemd moet worden. Een "ligger" heeft andere behoeftes en een andere benadering nodig dan een "kruiper". Dit betekent dat voor de baby's in een groep extra aandacht krijgen met betrekking tot overgangsmomenten.

Voorspelbare herhalingen, een duidelijke aankondiging en vaste plekken voor activiteiten en spelmaterialen zijn belangrijke punten in ons dagelijkse ritme, dit wordt d.m.v. kaarten dat in de hoeken zijn geplakt en maken we ook gebruik van dagritme kaarten. In onze groepen zijn er genoeg overgangsmomenten (individueel en in kleine groepjes kinderen) waardoor plannen en organiseren de dag soepel laat verlopen. Onze pedagogische medewerkers spreken af wie zich op welk kind richt zodat voor baby's, dreumesen en peuters op het juiste moment aandacht is voor het maken van hun eigen overgangsmomenten.

* Samenstelling van de groepen (Stamgroepen)

Binnen onze organisatie hebben we drie locaties met de volgende indeling in stamgroepen:

Van maandag tot en met vrijdag:

- **Locatie Houtwijk:** een verticale groep in de leeftijd van 0 tot 12 jaar van maximaal 12 kinderen. Bij een grotere samenstelling, worden de groepen gesplitst en twee groepen gecreëerd. Een baby/dreumes/peutergroep van 0 tot 3+ jaar, en een peuter/kleutergroep met kinderen in de leeftijdsgroep van 2+ tot 12 jaar. Tijdens het intakegesprek en eerste opvangdag wordt de ouder en kind geïnformeerd in welke stamgroep het kind geplaatst wordt en daarmee wie de vaste pedagogische medewerkers worden. □

- **Locatie Valkenbos:** een verticale groep van maximaal 11 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. We hebben bewust gekozen voor een verticale groep want ze blijven vier jaar in dezelfde groep met zoveel mogelijk dezelfde pedagogische medewerkers en kinderen. Op deze manier kunnen ouder en kind een vertrouwensband met de pedagogische medewerkers opbouwen. We creëren een huiselijke sfeer die ervoor zorgt dat de kinderen zich prettig en veilig voelen, met aandacht voor zelfstandigheid én sociale vaardigheden.

Wanneer nodig en mogelijk is, voegen wij, zoals eerder gezegd, groepen samen. Wanneer samenvoegen mogelijk is gaan de kinderen naar hun 2e stamgroep. De toestemming van de ouders is schriftelijk vastgesteld door middel van onze toestemmingsformulier. Ook in vakanties kunnen er groepen worden

samen gevoegd. Ouders worden tijdig geïnformeerd (mondeling, via de mail en op het infobord) over de samenvoeging van groepen, welke vaste pedagogische medewerker(s) aanwezig is en in welke groepsruimte of locatie de kinderen worden opgevangen.

Er wordt dan altijd gekeken naar het beroepskracht kind ratio en naar vaste gezichten voor de kinderen. Nieuwe klanten worden tijdens het intakegesprek over het samenvoegen van groepen geïnformeerd en de toestemmingsformulier wordt bij akkoord dan getekend.

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
Gemengde leeftijds-groepen	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ /14 ⁴ / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ /15 ³ / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

Het aantal beroepskrachten, zoals hierboven beschreven, wordt bij een gemengde leeftijdsgroep bepaald aan de hand van de voor de aanwezige leeftijdscategorieën geldende maximale aantallen kinderen, waarbij aan het eind van de berekening naar boven kan worden afgerond. Ook maken we de berekeningen aan de hand <https://www.1ratio.nl/bkr/#/> waarop exact wordt aangegeven hoeveel leidsters er nodig zijn. Uiteraard helpt de rekentool ook ouders en oudercommissies om na te gaan hoeveel pedagogisch medewerkers (leidsters) er op de groep van hun kind horen te staan.

Op de groepen werken standaard minimaal twee beroepskrachten per dag, en zijn minimaal drie beroepskrachten per week aan toegewezen.

In de peuter/kleutergroep zitten maximaal 12 kinderen in de leeftijd van 3+ tot 12 jaar. Op deze groep werken standaard twee beroepskrachten.

Op dagen dat er minder dan 16 kinderen zijn, zorgen de pedagogische medewerkers van beide groepen gezamenlijk voor de groepen. Vanwege de nabijheid en gezamenlijke activiteiten zijn de pedagogische medewerkers bekend met alle kinderen. In dat geval geldt een afwijkend regime, namelijk dat bij 16 kinderen of minder binnen de kwaliteitsnormen 3 beroepskrachten i.p.v. 4 aanwezig zijn.

Voor de overgang van dreumes naar de peutergroep, in het kader van hun overgangstraject, gaan dreumes al wel voor een gedeelte van de dag wennen aan de peutergroep. Het liefst gaat het kind naar de nieuwe groep wanneer het rustig is, bijv. 11 uur, of in de middag om circa 15 uur (wanneer er spelmogelijkheden zijn).

* Het vierogenprincipe

Het vierogenprincipe houdt in dat medewerkers in de kinderopvang niet meer alleen op de groep mogen staan, zonder dat een andere medewerker kan meekijken of meeluisteren. TISO geeft invulling aan het vierogenprincipe en informeert de ouders over de wijze waarop dit principe wordt ingevuld. De oudercommissie heeft adviesrecht over hoe het kinderdagverblijf invulling geeft aan van het vierogenprincipe.

In de praktijk mag een pedagogisch medewerker nog steeds alleen op de groep staan (binnen de kaders van de regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012), zolang er maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of te luisteren.

Wij geven vorm aan het vierogenprincipe door:

- Leidinggevende dat regelmatig onverwacht langskomt om te kijken of alles goed loopt.
- Het inzetten van stagiaires.
- open verbinding tussen groepen waardoor je elkaar kunt zien en horen.
- het gebruik van een babyfoon (met beeld).
- Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach is aanwezig op de locaties
- Open ruimte in de verschoonruimtes.
- het gebruik van camera's
- samenvoegen van groepen aan het begin en einde van de dag
- ouders die hun kinderen 's ochtends komen brengen en aan het eind van de dag komen halen, kunnen ook als extra paar ogen functioneren

* Mentorschap

Tijdens de opvang is ons doel dat ieder kind een stapje verder in hun ontwikkeling kunnen bereiken, wel te begrijpen in hun eigen tempo, daarom is het belangrijk dat ieder kind voldoende individuele aandacht krijgt, daarom heeft ieder kind een vaste pedagogisch medewerker als mentor. Bij de intakegesprek worden ouders geïnformeerd over wat mentorschap inhoudt en wie de mentor van het kind wordt. Vanaf de start van de opvang ontfermt de mentor zich over het kind en is zij het vaste aanspreekpunt voor ouders, kind en collega's. De mentor zorgt dat het kind kennis maakt met de andere pedagogisch medewerkers en de kinderen in de groep. Op deze manier leert het kind geleidelijk om te gaan met het dagritme op de groep, de groepsnormen en leren het kind en mentor elkaar kennen. De mentor volgt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en verkrijgt deze informatie ook van de andere betrokken pedagogisch medewerkers. De mentor houdt de ontwikkeling van zijn mentorkind extra in de gaten en heeft 3 x per jaar een mentorgesprek met de leidinggevende/ pedagogisch coach over de ontwikkeling, waarvan 1 keer na aanleiding van de observatie welbevinden. Indien nodig wordt een werkplan gemaakt voor de komende periode. Dit wordt vastgelegd in een kort verslag en in het dossier gezet. De mentor taken worden beschreven in het personeelsbeleid.

Tijdens het teamoverleg bespreekt de mentor ook (vaste agendapunt Kindbespreking) het welbevinden van hun mentorkind(eren), hun gedrag en ontwikkeling. Op deze manier stemt het team met elkaar af hoe het kind het beste begeleid kan worden in zijn ontwikkeling en er zo goed mogelijk kan worden ingespeeld op de behoeften van het kind. Eventueel vervult de mentor ook een rol in

het contact met andere (externe) professionals (met toestemming van ouders). Als een kind overgaat naar een andere groep of locatie, of van KDV naar BSO, krijgt het kind een andere mentor en vindt er een overdracht plaats. Deze overdracht vindt ook plaats wanneer een kind van het KDV naar de basisschool toe gaat. Bij doorstroom naar een andere groep of locatie worden ouders bij de kennismaking op de nieuwe groep geïnformeerd over de nieuwe mentor van het kind. Ook ontvangen de ouders via de mail een bericht met de naam van de nieuwe mentor van hun kind. Op de informatiebord hangt een upgedated lijst met de naam van de mentor en zijn/haar mentorkinderen.

*** Observeren en volgen**

Door te kijken en luisteren naar kinderen kom je tot de conclusie dat geen dag hetzelfde is. Dit geeft de mogelijkheid om een kort gesprekje tijdens de overdracht met de ouders te doen of met je collega's iets te bespreken. Om "het praten over en kijken naar" gericht te doen, maken wij gebruik van de observatielijsten Welbevinden Algemeen (WA) en Welbevinden in Situaties (WiS). Deze is meer gericht op de diverse ontwikkelingsgebieden. Deze jaarlijkse observatie richt zich zowel op de individuele kinderen, als op de groep. Met behulp van observatielijsten beschrijft de pedagogisch medewerker het kind in zijn omgeving, het kind in relatie tot de volwassene en het kind in relatie tot andere kinderen. Zo kan het welzijn en de ontwikkeling van het individuele kind en de kinderen in de groep goed worden gevolgd en gestimuleerd. Ook ouders worden uitgenodigd om een beeld te schetsen van hun kind en zijn/haar ervaringen in de groep. De observatieverslagen worden bewaard in het kinddossier op de locatie. Drie maanden na plaatsing nodigt de mentor de ouders uit voor een gesprek om samen de eerste periode door te nemen. Daarnaast hebben wij jaarlijks 10 minuten gesprekjes. Tijdens deze gesprekken wordt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met ouders besproken. Deze gesprekken worden bij voorkeur door de mentor gevoerd, rondom de verjaardag van het kind. De mentor van het kind vult het observatieformulier in. Het formulier wordt dan samen met de ouders besproken.

Indien er naar aanleiding van het jaarlijkse 10-minutengesprek bijzonderheden zijn of afspraken met ouders worden gemaakt, wordt dit genoteerd en toegevoegd aan het kinddossier. De uitkomsten van de kindobservaties worden onder leiding van de hoofdclustermedewerker besproken in de kindbesprekingen. Deze kindbesprekingen vinden gemiddeld 1 maal per 3 maanden plaats.

*** Zorgkinderen**

Wanneer wij ons zorgen maken over een kind, zal de mentor (en/of leidinggevende) dit zo snel mogelijk met de ouders bespreken en overleggen hoe hier (met elkaar) mee om te gaan. Als de zorg blijft voortbestaan of als pedagogisch medewerkers behoefte hebben aan pedagogische ondersteuning, kan de pedagogisch coach, ingeschakeld worden. In overleg met de pedagogisch coach wordt de zorgvraag geconcretiseerd en de aanpak besproken met het team en de ouders. In geval er behoefte is aan een extra observatie van een kind, wordt hiervoor altijd eerst toestemming aan ouders gevraagd. Daarnaast kan de clustermedewerker een van de medewerkers kwaliteit (pedagogen) raadplegen om gezamenlijk te overleggen wat mogelijke vervolgstappen zijn. Deze stappen, inclusief de communicatie met ouders hierover en de evaluatiemomenten worden vastgelegd. Soms vraagt een

kind meer specialistische begeleiding dan wij als organisatie kunnen bieden. In dat geval wordt er in overleg met ouders contact gelegd met (of verwijzen we ouders door naar) ketenen/of zorgpartners zoals het consultatiebureau, de huisarts of het buurt-/zorgteam. In geval van ernstige zorg over een kind, die niet door ouders erkend of herkend wordt, kunnen er na intern overleg, vervolgstappen worden gezet. Dit wordt teruggekoppeld aan de ouders. De zorg kan ook gemeld worden in de Verwijs Index Risicjongeren (VIR). Indien nodig, maakt TISO gebruik van de landelijke Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

***Opvallend gedrag**

Elk kind is uniek, maar sommige kinderen zijn nog unieker dan anderen.

Ze gedragen zich opvallend anders dan leeftijdsgenootjes. Onze pedagogische medewerkers hebben de ervaring en het vergelijkingsmateriaal om uitzonderlijk gedrag te onderkennen. Goede communicatie hierover met de ouders vinden wij een belangrijk punt.

Wanneer er iets opvalt aan een van de kinderen uit de groep, praten de medewerkers eerst onderling daarover om te kijken of het misschien om een toevaligheid gaat. Is er sprake van iets waar de medewerkers zich echt zorgen over maken, dan vertellen ze aan de ouders. Voor een dergelijk gesprek wordt er van tevoren een afspraak gemaakt en wordt op kantoor (locatie KEK) in alle rust besproken. Dan worden er concrete voorbeelden van het afwijkend gedrag gegeven en vragen we nadrukkelijk aan de ouders hoe zij daar tegenover staan. Samen spreken we dan af wat we gaan doen: afwachten, een gerichte gezamenlijke aanpak, of een deskundige inschakelen. Dat laatste doen we overigens nooit zonder de ouders er eerst in te kennen, want anders zouden we hun vertrouwen beschamen.

***Overdracht naar basisschool en buitenschoolse opvang**

- Naar de basisschool: Op het kinderdagverblijf wordt de ontwikkellijn van het kind structureel gevolgd en gestimuleerd. Om de doorgaande ontwikkellijn van het kind te waarborgen, vindt bij de overgang naar de basisschool en de buitenschoolse opvang, met toestemming van ouders, een overdracht plaats. Hiervoor wordt aan de hand van de laatste observatie(s) een overdrachtsformulier ingevuld. Vervolgens worden ouders op de locatie uitgenodigd voor een laatste gesprek over de ontwikkeling van het kind en de wijze van overdracht. De overdrachtsformulier wordt dan met de ouders meegegeven en mogen beslissen of ze het aan de basisschool inleveren. Dit wordt ook wel een 'koude' overdracht genoemd. Indien nodig wordt er een 'warme' overdracht gedaan via een telefonisch of persoonlijk gesprek. De overdracht wordt bij voorkeur verzorgd door de mentor van het kind.
- Naar de BSO: Als het kind 4 jaar wordt neemt hij afscheid van de dagopvanggroep en gaat hij naar de buitenschoolse ruimte. Tijdens het wisselen van groep krijgt het kind de kans om geleidelijk te wennen aan de nieuwe situatie. Het kind mag dan op visite bij de BSO groep en we werken met open deuren beleid. Hierdoor kan het kind rustig wennen en langzaam afscheid nemen van zijn vertrouwde groep. We nemen feestelijk afscheid van hem met een feestmuts, traktatie en een kaart of diploma. En hij wordt feestelijk verwelkomd in de nieuwe groep.

* Overdracht van normen en waarden

Op het kinderdagverblijf maken kinderen deel uit van een groep. Deze is vaak breder en meer divers dan een doorsnee gezin. Dit betekent dat het kind al vroeg kennis maakt met de verscheidene aspecten van de verschillende culturen in de Nederlandse samenleving. Wij stimuleren de kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. Wij vinden het belangrijk om op respectvolle wijze met elkaar om te gaan en dragen er zorg voor dat de kinderen elkaar (leren) respecteren. Wij zijn hun voorbeeld hierin. Dit uit zich onder andere in hoe wij dagelijks met elkaar en met de kinderen omgaan. We zijn vriendelijk, luisteren naar elkaar en werken samen. In de omgang met elkaar zijn we beleefd en noemen elkaar bij de naam. Wij leren het kind om op zijn beurt te wachten, andere kinderen niet te onderbreken, groepsregels na te leven. Maar ook in wat we doen zijn wij hun voorbeeld. We laten zien hoe je respectvol met materiaal en speelgoed omgaat, hoe je gebruik maakt van het meubilair in de groep etc. Kortom, wij leren het kind regels, zodat het nu kan functioneren in een groep en later actief kan deelnemen in de maatschappij. Wij houden rekening met de eigenheid van ieder kind en met de eigenheid van de cultuur waarin het kind opgroeit. Dat betekent dat wij het kind benaderen als individu, maar ook vragen rekening te houden met de afspraken en regels binnen het kinderdagverblijf.

* Gewenst en ongewenst gedrag

Binnen onze organisatie is ons doel om ongewenst gedrag om te keren in gewenst gedrag. Hoe doen we dit? Het principe is simpel en komt rechtstreeks uit de gedrags- en leertheorieën. Pavlov is er beroemd mee geworden door met een bel te rinkelen wanneer een hond iets lekkers kreeg. Skinner liet ons weten dat het gevolg van het gedrag het belangrijkste was en Bandura stelde dat we vooral leren door te observeren wat anderen doen.

Bij Tiso willen we duidelijk maken dat bij ongewenst/negatief gedrag willen we graag een positief vervagende gedrag zien. En om dit te bereiken gebruiken we de **sandwich feedback methode**. We benoemen eerst wat goed gaat, en doen een suggestie voor een positief vervagende gedrag. We keuren het gedrag af maar niet het kind!

We zien dat het voordeel van deze manier van sturen van het gedrag van het kind is dat we neutraal blijven en zo een positieve sfeer behouden. Er is geen onderhandeling over het een of ander. We richten op wat er aan de hand is op zo'n moment.

Het liefst maken we geen gebruik van de IK-Boodschap, omdat het is hun eigen gevoel in de kwestie leggen. Zeker is het belangrijk om over gevoelens te praten en benoemen, want daar leren kinderen ook van maar als het om ongewenst gedrag gaat, lopen we het risico dat het kind afhaakt. Bovendien ligt het aanpraten van schuldgevoel op de loer. Want... wat moet een kind met gevoel van teleurstelling? Hij kan het afwijzen ("wat kan mij dat schelen") of het zich aantrekken ("Het is mijn schuld dat juf boos is"). beide reacties zijn niet de doelen dat we willen bereiken. Een aantal voorbeelden van wat pedagogische medewerkers op de werkvloer doen zijn:

- Duidelijk communiceren met het kind, contact maken en aandacht vragen.
- Te allen tijde rustig en kalm blijven.

- Duidelijk en korte instructies geven: **Wat mag wel**, één opdracht per keer en de uitvoering nu of straks.
- Een time out wordt aangekondigd, het kind mag een ander gedrag kiezen, houdt het ongewenst gedrag aan dan krijgt hij een time out.
- Het gedrag wat de pedagogische medewerker wilt zien wordt bemoedigt.
- Erkenning dat het soms moeilijk is.
- Zo snel en zo duidelijk mogelijk worden complimenten op gewenst gedrag aangegeven.
- Verwachtingen van het gedrag van het kind positief uitspreken.
- Zo nodig een (deel)beloning in het vooruitzicht stellen.

* **Afspraken, regels en omgangsvormen**

Op elke locatie zijn er duidelijke afspraken over hoe we met elkaar samen groepsgewijs leven. Daarom hebben wij afspraken, regels en omgangsvormen opgesteld, zodat de kinderen op een positieve en respectvolle manier met elkaar om (leren) gaan. Onze eigen huis-/groepsregels staan hieronder beschreven/hangen op de groep:

- We groeten elkaar bij binnenkomst en bij afscheid.
- We zeggen dank je wel en alsjeblieft. ☐
- “Vragen i.p.v. afpakken”. We stimuleren de kinderen om vragen te stellen als ze iets willen. ☐
- We spelen met elkaar en doen en elkaar geen pijn. ☐
- “Samen spelen, samen delen, samen opruimen “. We dragen zorg met elkaar waarmee we spelen en ruimen dit gezamenlijk op.
- Bij hoesten en niezen doen we in je elleboog.

* **Gezond Kinderopvang**

De gezondheid van jonge kinderen bevorderen heeft voordelen. Jong geleerd is immers oud gedaan. (On)gezonde gewoontes en gebruiken worden voor een groot deel bepaald door opvoeding en ervaringen in de kindertijd. Uit onderzoek blijkt dat ongezond gedrag op jonge leeftijd ook op latere leeftijd tot gezondheidsproblemen kan leiden. Bovendien hebben gezonde mensen over het algemeen een betere kwaliteit van leven. Ze kunnen langer en beter participeren in de maatschappij ([Landelijke nota gezondheidsbeleid Gezondheid dichtbij, 2011 \(opent in een nieuw venster\)](#)). Het aanleren van gezond gedrag kan dan ook het beste zo jong mogelijk beginnen.

Onze doelen zijn om structureel de gezondheid en gezonde leefstijl van kinderen te bevorderen. Samen met de ouders spelen wij als kinderopvang een rol bij het aanleren van een gezonde leefstijl. We betrekken de ouders middels thema gericht op voeding, beweging, gezond en veilig gedrag, volgens de richtlijnen van het voedingscentrum. Er is een voedingsbeleid aanwezig. We leren de kinderen gezond beweeggedrag aan omdat dit draagt bij aan bijvoorbeeld motorische, persoonlijke, sociale en emotionele vaardigheden aanleren, bot- en spierontwikkeling, hersenontwikkeling en preventie van overgewicht (Runhaar et al, 2010).

* Eten, drinken en slapen

Eten en drinken:

Samen eten en drinken is belangrijk maar vooral gezellig. Eetmomenten geven structuur aan de dag. Samen eten versterkt het onderlinge contact. Tijdens de eet en drink momenten zitten alle kinderen en pedagogisch medewerkers aan tafel. Er is ruimte voor een voorleesverhaaltje, kinderen krijgen ruimte om iets te vertellen en er wordt gezongen. De kinderen worden tijdens de maaltijden gestimuleerd zelfstandig te eten. De kinderen kunnen onderling en met de medewerkers een gesprek voeren. Het eten en drinken samen is een 'sfeervol en sociaal leermoment'. Wanneer een kind een voedselallergie of -overgevoeligheid heeft, dan wordt daarmee rekening gehouden.

De baby's die nog niet rechtop kunnen zitten, worden in het wipstoeltje gezet voor hun fruit/groentehapje. Dit is altijd vers bereid. Met de ouders van de baby's worden heldere afspraken gemaakt over de voedingsschema's en eventuele aanpassingen daarvan. De iets oudere baby's eten in een kinderstoel en mogen kennismaken met het voedsel dat ze zelf kunnen afhappen van een lepel of afbijten en kauwen. Ze leren drinken uit een beker, eten met een vork. De leidsters smeren met een mes, maar af en toe mogen de oudste peuters ook hun boterham zelf smeren met een kindermes.

De moeders die hun baby borstvoeding willen geven, hebben de gelegenheid om hun baby op de locatie zelf te voeden, er wordt er een aparte rustige ruimte voor haar en haar baby gecreëerd. Afgekolfde borstvoeding wordt onder zeer strenge controle bewaard in de koelkast er wordt een specifieke lijst over borstvoeding bijgehouden.

Het brood wordt het liefst in de keuken bereid onder zeer hygiënische omstandigheden zo niet dan aan tafel samen met de kinderen om zelfstandigheid te stimuleren, het bereiden van de maaltijden wordt door twee vaste personen gedaan. De eerste ronde brood is hartig en de tweede ronde is zoet. Omdat we werken volgens de richtlijnen van Het Voedingscentrum wordt alleen volkoren brood aangeboden tenzij het kind door omstandigheden het absoluut niet mag hebben, er wordt ook afgewisseld met volkoren beschuit, krentenbollen of bruine bolletjes.

Bij Tiso wordt er ook een warme maaltijd aangeboden waarin de kinderen dagelijks een gevarieerd voedingsaanbod bestaande uit gezonde en verse producten krijgen, de menu's zijn dan ook samengesteld volgens de richtlijnen van Het Voedingscentrum. Er is ook ruimte voor af en toe een verrassingsmaaltijd: er worden dan volkoren pannenkoeken gebakken of de kinderen krijgen een tosti, of een omelet met groente. De kinderen drinken halfvolle melk, water of thee zonder suiker. Iedere dag krijgen de kinderen vers fruit en er zijn verschillende gezonde tussendoortjes.

Eten en drinken zijn verbonden met waarden, normen en familietradities. Kinderen verschillen in waar ze van houden. En sommige kinderen volgen voedingsvoorschriften vanwege religie, levensovertuiging of medische redenen. Hier houden wij als kinderdagverblijf ook rekening mee.

Slapen:

De pedagogische medewerkers reageren op vermoeidheidssignalen, ook wanneer dat op een ander tijdstip is dan anders. Het kan wel eens gebeuren dat een peuter die niet meer slaapt tussen de middag opeens wel wil even liggen.

Omdat we met verticale groepen werken moet er op ieder kind goed opgelet worden. Baby's slapen meer en vaker dan een peuter. We leren de oudste kinderen zichzelf aan- en uit te kleden. Bij het slapen gebruiken de pedagogische medewerkers steeds dezelfde rituelen in woorden en handelingen om de kinderen voor te bereiden op hun bed. De kinderen worden na het slapen meteen verschoond. Ook wordt er tijdens het uitkleden voor de zekerheid gecontroleerd; soms moet er een kind een extra verschoning krijgen. De oudste kinderen mogen onder liggen en de jongste zoveel mogelijk in de bovenbedjes. Dit doen we in verband met het voorkomen van rug- en nekklachten van de pedagogische medewerkers. We observeren de kinderen door middel van een bewakingssysteem.

Op onze locaties treffen we een aantal preventieve maatregelen zodat jonge kinderen veilig en gezond kunnen slapen op de opvang. Zo leggen we baby's op hun rug te slapen ter voorkoming van wiegendood. Hele jonge baby's slapen in hun eigen ritme in de slaapkamer of op de groep. Bijzonderheden rondom het slapen, zoals een speen, een knuffel of muziekdoosje, worden met ouders bij kennismaking besproken. Als kinderen wat ouder worden en minder behoefte aan slaap krijgen, gaan zij in de regel twee maal per dag slapen, 's ochtends en 's middags na het eten. Langzamerhand groeien kinderen toe naar eenmaal per dag slapen. Tijdens de week kunnen er meerder kinderen gebruik maken van eenzelfde bedje. Voordat het kindje naar bed gaat wordt het bed opgemaakt. Na het slapen wordt dit beddengoed afgehaald en in het mandje van het kind gedaan. Eens per week wordt dit gewassen. Op die manier slapen de kinderen alleen onder hun eigen schone beddengoed. Door middel van een babyfoon die continu aanstaat houden wij de slapende kinderen in de gaten. Verder lopen de medewerkers eens in het half uur de slaapkamer binnen en kijken zij ook naar de slapende kinderen als zij nieuwe kinderen naar bed brengen. Zodra het kind wakker is geworden word Oudere peuters hebben het middagslaapje vaak niet meer nodig. Kinderen die niet slapen, bieden we een rustige activiteit aan, zodat zij wel een rustmoment hebben op de dag.

*** Verschon en zindelijkheid.**

Zindelijk worden... iets wat je niet mag en moet forceren. Het kind weet en voelt zelf wanneer het waar aan toe is. Op de locaties van Tiso faciliteren en bemoedigen de pedagogische medewerkers zonder teveel te laten merken wat ze er van vinden. Straffen en belonen, in de vorm van negeren, onthouding van iets, complimenten, stickers, allemaal zorgen ze ervoor dat het kind iets doet of laat omdat de pedagogische medewerker dat wilt. En we willen juist dat ze de dingen doen vanuit zichzelf en niet afhankelijk zijn van het oordeel van anderen. Een kinderlichaampje kan pas zindelijk worden als het er klaar voor is, als de controle over blaas en spieren er is. En de enige die weet of dat zo is, is het kind. Dit zeggen de pedagogische medewerkers ook tegen de ouders. Na het fruitmoment, voor en na het middagslaapje en voordat ze naar huis gaan. Een voor één worden de kinderen verschoond, ze gaan op het potje of gaan zelfstandig naar de toilet. De pm 'ers vragen wat er in hun luier zit (zo stimuleren we de bewustwording). De potjes worden

in de verschoonruimte/toilet gezet. Ze zien andere kindjes op de potjes gaan en als ze dat willen, gaan ze zelf ook. Er is geen deur naar de verschoonruimte aanwezig zodat de kindertoiletten bereikbaar zijn behalve op de locatie Valkenbos, hier gebruiken de kinderen op een normale toilet een verhoging en kindertoiletbril. De pm 'ers merken 'terloops' op dat de potjes en kindertoiletten er zijn en laten het verder aan de kinderen. Ze blijven er wel bij en blijven in contact met het kind. Als er een plas of poep is gedaan, zeggen ze bijvoorbeeld: Zo, dat is uit je buikje, dat lucht vast op. Alle kinderen worden in hun eigen tempo en zonder druk te voelen zindelijk. Als het mis gaat (ook al is dat de honderdduizendste keer) doen de pedagogisch medewerkers er nonchalant over, dit is fijn voor het kind. Ze zeggen bijvoorbeeld dat ze zelf vroeger ook wel eens een ongelukje hebben gehad, dat dat nou eenmaal kan gebeuren. Ze proberen om zindelijk worden iets gezelligs van te maken ipv een druk er achter zetten. Op deze manier des te beter kan het kind bij zichzelf constateren of het klaar is om zindelijk te worden. Als extra wordt er gebruik gemaakt van voorleesmateriaal gericht op zindelijkheid, een poppen voorstelling, meekijken hoe een baby wordt verschoond, enz. Als ze zindelijk zijn krijgen ze wel een plasdiploma mee naar huis.

5. Spel en speelruimtes

*** Spelontwikkeling**

Jonge kinderen hebben een aangeboren drang tot leren en ontdekken. Ze zijn nieuwsgierig en hebben een enorm doorzettingsvermogen. De pedagogische medewerkers bieden een op de ontwikkeling afgestemd spelaanbod aan dat aansluit op de belevingswereld van het kind.

Zo wordt het kind op het juiste niveau gestimuleerd in zijn ontwikkeling. Wij onderscheiden vier spelgebieden die in iedere ontwikkelingsfase van het kind een rol spelen. Hoewel er voor ieder speelgebied aandacht is, ligt per leeftijd de nadruk op het spel dat het meeste aansluit op de ontwikkeling en belevingswereld van het kind.

Bij de baby's ligt het accent op de lichamelijke beleving. Dit is de beleving die wordt opgeroepen door het voelen en ervaren van materiaal en lichaam. In dit spel gaat het niet om iets te vormen, maar puur om de beleving van het lichaam. Aanraken, kneden, ruiken en proeven.

Bij de dreumes verschuift het accent van de spelbeleving geleidelijk aan naar de hanteerbare wereld. Dit is tevens de wereld die bij peuters centraal staat. Het hanteerbare spel is het spel waarin het kind toepassingen ontdekt van materialen (denk bijvoorbeeld aan lijm of klei). Zo kunnen blokken worden gestapeld tot een toren en kun je met een schep een kuil graven.

*** Speelruimte (groepsruimte en buitenruimte)**

Een goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen te zijn. Buiten is voor de kinderen minstens net zo belangrijk als binnen. Tijdens het inrichten van de binnen- en buitenruimtes hebben wij gedacht aan de voorwaarden voor veiligheid, welzijn en leren.

“Hier is het goed” dat is wat onze kinderdagverblijven willen uitstralen. Niet alleen voor de kinderen maar ook voor de ouders/verzorgers en het personeel van het kinderdagverblijf zelf.

- De groepsruimtes:

Wij zorgen ervoor dat alles goed beveiligd is, zoals afdekplaten voor de verwarming, plaatjes op de stopcontacten, bescherm strips voor de scharnieren van de deur, beveiliging in de kasten. Maar ook een beveiliging van de toegangsdeur van onze locaties. Wij zorgen voor veilige groepsruimtes, maar sluiten sommige risico's bewust niet uit. Wij vinden het namelijk belangrijk om jonge kinderen kennis te laten maken met voor hen spannende en uitdagende situaties, zoals klimmen. Dit stimuleert hun gevoel van zelfredzaamheid en zelfvertrouwen en is goed voor hun ontwikkeling. Om zicht te houden op kleine risico's en tijdig te anticiperen op eventuele onveilige situaties, registreren en evalueren wij de (kleine) ongevallen. Daarnaast voeren wij periodiek een risico-inventarisatie uit, zodat wij alert blijven op een veilige en gezonde omgeving.

Bij de aankleding van de muren, vloeren en meubilair wordt er rekening gehouden met het feit dat jonge kinderen snel overprikkeld raken als er veel tegelijk te zien en te horen is. Daarom is er ook aan de akoestiek van de ruimtes gedacht.

- De buitenruimtes:

De buitenruimtes nodigen de kinderen uit tot verschillende activiteiten zoals fietsen, steppen, rollen over het gras(locatie Houtwijk), hinkelen over de stoeptegels, verstoppertje spelen, enz.

- Locatie Houtwijk:

De buitenruimte van deze locatie ligt naast het gebouw. Dit betekent dat ze veilig kunnen spelen. Vanuit de binnenruimte kun je naar buiten kijken. Er is een zandbak die afgeschermd is tegen o.a. katten. Een gras gedeelte is aanwezig om o.a. lekker te gaan picknicken met mooi weer. Er is een gedeelte voorzien van stoeptegels waar ze kunnen fietsen en bij de glijbaan ligt er zand in verband met de veiligheid. Er is een houten speeltoestel aanwezig die veilig wordt onderhouden.

De (leef)binnenruimte is ingedeeld in afzonderlijke hoekjes zodat ze kunnen spelen en experimenteren zonder last van elkaar te hebben. Er is een huiselijk ingerichte poppenhoek, een bouwhoek, een leeshoek, een puzzelhoek, een aparte ruimte voor de baby's, en de hoek waar we gezamenlijk eten en knutselen. Ons doel is dat de indeling zo huiselijk mogelijk is ingericht en niet schools, zodat ze zich als thuis voelen. Tafels, stoeltjes, toiletten en wasbakken zijn allemaal op kindhoogte gemaakt, zodat de pedagogische medewerkers hen niet hoeven te tillen en de kinderen niet snel zullen vallen. Bij de aankleedruimte en slaapruijnte is er een trapje zodat ze zelf kunnen er op klimmen. Hoe overzichtelijker, hoe veiliger en hoe prettiger het spelen is. Dat uit zich in de volgende dingen: speelgoed is overzichtelijk opgeruimd (op een vaste plek) in verschillende kasten, zodat de kinderen het zelf makkelijk kunnen pakken en zelf kunnen opruimen. Prentenboeken en knutselmaterialen zijn opgeborgen en liggen in de kast van de pedagogische medewerkers.

- Locatie Valkenbos:

deze buitenruimte is ingericht om naar hartenlust in te kunnen spelen. Deze ruimte bestaat uit een speeltoestel omringd door rubberen tegels voor de veiligheid van de kinderen. Toekomstgericht komt er een mobiele zandbak met een deksel en een watertafel dat zowel binnen als buiten zal worden gebruikt. Het kind en zijn fantasie staan dan ook centraal tijdens deze activiteiten. Net zoals op de locatie Houtwijk zijn er stoeptegels aanwezig zodat ze kunnen fietsen, hinkelen, met de bal spelen en glijden op de glijbaan.

De leef(binnenruimte) is ingedeeld in speelhoeken en zoals bij de locatie Houtwijk is het overzichtelijk, veel speelgoed is op kindhoogte zodat ze zelfstandig kunnen pakken en weer terugleggen. Het speelgoed heeft een vaste plek. Knutselmateriaal ligt in de knutselkast opgeborgen en in de ruimte tussen de slaapkamer en gang.

***Activiteiten en thema's (VVE)**

Water, Pasen, groot/klein, kleuren of herfst: de kinderopvang staat regelmatig in het teken van een thema. Door te vertellen, voor te lezen, te spelen en te knutselen over een thema, leren de kinderen spelenderwijs nieuwe woorden en snappen steeds beter wat met wat samenhangt. Een thema staat dicht bij de belevingswereld van een kind en daagt hem uit verschillende vaardigheden te oefenen.

Er zijn talloze activiteiten die we dagelijks aan de groep aanbieden, denk hierbij bijvoorbeeld aan voorlezen. Op de kinderopvang gaat bijna geen dag voorbij zonder voorlezen. Het is een moment van rust, aandacht en gezellig bij elkaar zitten. Bovendien is voorlezen goed voor de taalontwikkeling. Een ontwikkelingsgebied waar we als kinderdagverblijf veel tijd en aandacht aan besteden. Voorlezen prikkelt de fantasie van het kind en helpt om hem om de dingen om zich heen beter te begrijpen.

Behalve taal en communicatieve activiteiten (o.a. voorlezen en zingen) is er een uitgebreid aanbod aan activiteiten zoals bewegen (we gaan iedere dag naar buiten) en zintuiglijke ervaringen, activiteiten gericht op de natuur en de fysieke omgeving, ordenen, meten en rekenen, geluid en muziek gecombineerd met dans en beeldende expressieve activiteiten.

*** Uk & Puk**

De taalontwikkeling verdient extra aandacht. Een goede taalontwikkeling houdt direct verband met de intellectuele ontwikkeling van het kind. Bovendien is de taalontwikkeling belangrijk voor het tot uitdrukking brengen van onze emoties en is taal ons belangrijkste communicatiemiddel. Daarom maken wij gebruik van de methode Uk & Puk, zodat de taal in al haar aspecten aan de orde komt. Met behulp van Uk & Puk stimuleren wij niet alleen de taalontwikkeling van het kind, maar ook de sociaal communicatieve vaardigheden, waardoor het kind de overgang naar de basisschool gemakkelijker zal kunnen maken. De pop Puk fungeert ook als intermediair en contactpersoon tussen het kind en ons/de volwassene. Door het jaar heen werken we bij Tiso met de thema's van Uk & Puk. Puk is de hoofdpersoon . Aan de hand van een thema bieden wij de kinderen wisselende activiteiten aan die de ontwikkeling stimuleren. Door het ontwikkelingsgericht werken bieden we ieder kind ondersteunende en uitdagende activiteiten aan.

* **Speelgoed en andere materialen**

Bij hun spel gebruiken de kinderen veel verschillende soorten materialen. Bij de keuze van materialen letten we op het volgende:

- Veiligheid. Het materiaal is bestand tegen het veelvuldige gebruik door verschillende kinderen en voldoet daarom aan hoge veiligheidseisen. Gebruik van minder solide materialen gebeurt alleen onder controle van de pedagogische medewerkers. Bovendien wordt er rekening gehouden met wat geschikt en veilig is voor de verschillende leeftijdsgroepen (denk bv aan kralen).
- Het versterken van zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde. Dit gebeurt als de kinderen zelf met het spelmateriaal aan de gang mogen gaan. Met een set stapelbekers die in elkaar passen, kunnen de baby's van verschillende ontwikkelingsniveaus zelf experimenteren.
- "open" materialen. Speelgoed waarmee de kinderen iets kunnen maken is een grotere uitdaging dan speelgoed dat maar op een manier kan worden gebruikt. Daarom hebben we niet alleen de poppenhoek en de bijbehorende accessoires maar ook een bouwhoek waar de kinderen met blokken en met treinrails bouwwerken kunnen maken op het niveau dat bij hen past.
- afwisseling van materiaal. Dit geeft de kinderen nieuwe impulsen en houdt het spel interessant. Er is veel en gevarieerd verantwoord materiaal dat om de zoveel tijd wordt geruild door speelgoed dat voor een tijdje apart wordt gezet.
- Geschikt voor alleen en samenspel. Er is materiaal aanwezig dat geschikt is om met anderen samen te spelen, denk aan lotto, domino, twister, enz.

Wij zorgen ervoor dat er afwisselend speelgoed op de groepen is, dat alle ontwikkelingsgebieden stimuleert. Wij hebben zoveel mogelijk open kasten en laten het kind zelf bepalen waarmee het wil spelen. Natuurlijk stimuleren wij een kind dat altijd hetzelfde kiest, om ook eens iets anders te gaan doen, maar wij dwingen niet. Speelgoed dat alleen onder begeleiding gebruikt wordt, zoals prikpenningen, bepaalde spellen voor 3+ kinderen, hebben wij opgeborgen in een afgesloten kast. Wij zorgen voor uitdagend speelgoed. Dit betekent dat wij daarom op de babygroep ander speelgoed hebben dan op de peutergroep of voor de BSO'ers. Speelgoed moet aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind en op zijn behoefte om te onderzoeken en ontdekken. Spelen is leuk en daarom moet het niet te moeilijk zijn, maar ook niet te makkelijk. We maken geen onderscheid tussen jongens- of meisjesspeelgoed. Zo voetballen de meisjes ook en spelen de jongens met poppen.

Kinderen spelen tenslotte met alles.

Tiso wil de kinderen niet tekort doen om ze alleen met speelgoed te laten spelen. Het 'echte' leven interesseert kinderen in hoge mate. Huishoudelijke voorwerpen bieden andere mogelijkheden en ervaringen dan speelgoed. Echte schoenen en tassen in de verkleedhoek, een echte afwasborstel, theedoek en handdoek in de poppenhoek. Bij de wasmachine lege wasmiddelflessen (zonder dop) en wasverzachter flessen is een echt verrijking in het spel van de kinderen. alles bij elkaar vormt het voor de kinderen een belangrijke bron van ontdekken, leren en zelfstandig spelen.

6. Stimulering van de ontwikkeling in de praktijk.

Ieder kind ontwikkelt zich en groeit in zijn eigen tempo. Dit hadden we al eerder benoemd. De ontwikkeling van het kind is bepalend voor de behoefte van het kind en zijn belevingswereld. De groepen van Tiso zijn zo samengesteld dat er de volle aandacht is voor specifieke behoefte die bij bepaalde ontwikkelingsfase en leeftijd horen.

*** Zelfstandigheid bevorderen**

De dagelijkse gang van zaken op de KDV 's biedt kinderen verschillende mogelijkheden om aan hun zelfstandigheid te (leren) werken. Omdat we werken volgens de richtlijnen van de weekmenu's van het Voedingscentrum kiezen de kinderen niet altijd zelf het fruit maar aanvullende fruit mogen ze wel zelf kiezen, zelf kiezen wat zij op brood eten en mogen zij zichzelf uit- en aankleden voor en na het slapen gaan. De kinderen mogen tijdens vrij spelmomenten zelf kiezen waar zij mee willen spelen en als er een activiteit aangeboden wordt, mogen zij zelf beslissen of zij hier aan deel willen doen (natuurlijk worden de kinderen wel gestimuleerd om hier aan deel te nemen). Wij werken met elk kind, in zijn of haar eigen tempo, toe naar zelfstandigheid. Uiteraard worden de mogelijkheden aangepast aan het niveau van het kind. Middelen die zich hiervoor lenen zijn complimenten geven als een kind iets zelf kan, het samen doen of een beetje helpen. Dit geeft het kind het gevoel van een overwinning. Het realiseert zich dat het iets zelfstandig kan. Ieder kind mag de "hulpje " van de dag zijn het houdt in dat hij/zij kleine taakjes krijgt , zoals kwasten uitdelen, de pijp op de juiste dagritmekaart plakken of helpen tafel dekken. De meeste kinderen vinden dit erg leuk. Ze voelen zich al groot!

*** Ontwikkeling van de persoonlijke competenties**

Vrije spelmomenten zijn in de dagindeling van Tiso aanwezig. Hierbij zijn de momenten van groepsgewijs of individueel spelen aanwezig. Kinderen leren veel van deze momenten. De pedagogisch medewerker begeleidt en stuurt aan indien nodig. We proberen dagelijks 1 uur naar buiten te gaan, verdeeld in de ochtend en in de middag ongeacht het seizoen. Verder brengen we regelmatig een bezoekje aan de bibliotheek, de supermarkt of een speeltuin in de wijk. . Er zijn ook activiteiten die spontaan ontstaan. Dit kan gebeuren na aanleiding van het weer,interesses van kinderen of een gebeurtenis van een kind. We praten dan met de kinderen over hoe of wat en komen dan tot een activiteit die aansluit bij de interesses van de kinderen op dat moment.

Met deze activiteiten willen wij een aantal dingen bereiken:

-Het activeren van voorkennis tijdens hun periode op de dagopvang.

- Extra uitdaging aan kinderen bieden.

- Nieuwsgierigheid en leergierigheid op verschillende kennisgebieden stimuleren.

Naast deze vrije activiteiten bieden we ook geregeld thema activiteiten aan. We houden dan rekening met de diverse ontwikkelingsgebieden, de leeftijden van de kinderen en de interesses van de kinderen. Het kan zijn dat dit plaats vindt in de eigen groep van de kinderen maar kan ook plaatsvinden buiten of bijvoorbeeld in de bibliotheek.. Een aantal keer per jaar nodigen wij externe professionals in om kinderen mee te nemen in de diverse ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan peutergym, muzikale ondersteuning, of een creatieve workshop. Met baby's doen wij activiteiten zoals rolspelletjes op de grond, baby's bij elkaar leggen om elkaar te

leren ontdekken, creatieve activiteiten om materialen te verkennen, lezen we boekjes voor en zingen we liedjes. Dit alles is wat kleinschaliger en er wordt goed gekeken naar de behoefte en de samenstelling van de groep. Dit kan op meerdere momenten van de dag plaatsvinden aangezien de kinderen hier veel hun eigen dagritme hebben. Naarmate kinderen ouder worden, hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom stellen wij de kinderen in de gelegenheid om hun omgeving buiten hun eigen groep te verkennen, dit doen we door te werken met open deuren. Ze komen hierdoor andere leeftijdsgenootjes en pedagogisch medewerkers tegen en ze spelen eens in een andere ruimte. Daarnaast biedt het met name oudere kinderen de mogelijkheid om mee te doen aan activiteiten die specifiek zijn afgestemd op hun ontwikkelingsniveau. Ook ontmoeten ze hierdoor andere kinderen, wat bijdraagt aan hun sociale ontwikkeling. Belangrijk aandachtspunt bij het werken in wisselend samengestelde groepen is natuurlijk de veiligheid en overzichtelijkheid voor de kinderen. Op de babygroep kan gebruik gemaakt worden van hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld een babystoeltje om het kind meer te betrekken bij de groep. Hierbij letten we erop dat baby's niet te lang in een babystoeltje of Maxi-Cosi zitten. Soms maken wij uitstapjes met de kinderen. Bijvoorbeeld naar de eendjes, speeltuin, of naar het park. Wanneer wij een uitstapje doen met de kinderen, hebben we de toestemming van de ouders al via het aangekondigd formulier gekregen. Dit is ook al tijdens het kennismakingsgesprek aan de orde geweest.

7. Oudercontacten.

Werken bij de kinderdagverblijven van Tiso is werken met ouders. De ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind en zij hebben en houden altijd de meeste invloed op het kind. De betrokkenheid van ouders komt voort uit de betrokkenheid bij hun eigen kind.

Hun contacten met het kinderdagverblijf zijn veelal gericht op dat individuele kind. We merken dat naarmate het kind langer op het kinderdagverblijf is, de ouders meer betrokken raken bij het geheel. Dat is een voordeel als kleinschalig kinderdagverblijf.

***kennismaking met Tiso**

Voordat een kind voor het eerst bij ons komt, nemen wij de tijd voor een kennismakingsgesprek met de ouders, zodat wij zoveel mogelijk informatie van hen krijgen. Tijdens de kennismaking wordt aan ouders verteld hoe wij op ons kinderdagverblijf omgaan met de kinderen en hoe wij informatie uitwisselen, waardoor een goede onderlinge afstemming ten behoeve van het kind mogelijk is. Vaak hebben de ouders dan al een rondleiding gehad door het gebouw, zodat zij zich al een voorstelling hebben kunnen maken van het kinderdagverblijf en hoe er gewerkt wordt. Het kennismakingsgesprek met ouders wordt zoveel mogelijk door de mentor gevoerd.

Als de ouders kiezen voor ons kinderdagverblijf kunnen ze een afspraak maken en wordt er een contract getekend. Er wordt een informatiepakket (inschrijfformulier dagopvang en/of buitenschoolse opvang, een kindformulier, toestemmingsformulieren) tijdens het intakegesprek aan de ouders overhandigd.

Tot slot maken de ouders en de hoofdleidster van de locatie een afspraak over wanneer het kind komt wennen en wat de ouders dan moeten meegeven voor tijdens

de opvang. Maar bovenal is een kennismakingsgesprek vooral bedoeld om elkaar beter te leren kennen.

***Voor het eerst naar Tiso**

Voordat het kind officieel naar het kinderdagverblijf komt, mag hij voor 4 uren komen. Het mag een uur per dag of meteen een hele ochtend/middag. Dit mag de ouder bepalen en in overleg met de pedagogische medewerker wordt het kind ingeroosterd.

In de kring of aan tafel wordt het kind voorgesteld aan de rest van de groep. Met kleine verhaaltjes, versjes en prentenboeken over afscheid nemen helpen onze pedagogische medewerkers de kinderen bij het begrijpen en verwoorden van hun gevoelens.

***Bringen en halen**

In verband met de huidige corona maatregelen is verplicht 1,5m afstand te houden en is het daardoor niet toegestaan meer dan 1 ouder binnen te laten. Ouders worden niet op de groep toegelaten in verband met de huidige maatregelen totdat nader is bepaald door het rvm.

Bij binnenkomst en vertrek wordt ieder kind nadrukkelijk gedag gezegd, niet alleen door "Hoi" of "Dag" te zeggen, maar ook door het kind aan te kijken, contact te maken, te knuffelen als de pedagogische medewerker ziet dat het kind dit prettig vindt en zijn of haar naam te noemen: "Dag lieve Joy".

Bij het afscheid van de ouder(s) geven we het kind de ruimte om zijn emoties te uiten. De pedagogische medewerkers praten tegen het kind, benoemen zijn of haar emoties, tonen begrip en bieden troost door het kind even op schoot te nemen of vast te houden.

De medewerker geeft het kind zijn of haar knuffel/speen/doekje en zegt papa/mama komt je later weer halen. Veel kinderen vinden het leuk om de ouder na de knuffel nog even bij de deur of voor het raam nog eens uit te zwaaien. We geven de ouders tips om afscheid te nemen en ook over wat ze niet moeten doen zoals stiekem weggaan. Bij het halen wachten de ouders in de gang en wordt het kind daar naar toe gebracht zodat de rest van de groep niet uit hun bezigheden wordt gehaald. Er zijn in de gang blauwe schoenhoesjes om hygiënische redenen aanwezig.

***Overdracht**

De overdracht is het moment dat de medewerker en de ouders elkaar informeren over hoe het thuis en bij Tiso is gegaan. Door goed op de hoogte te zijn over wat er met het kind is gebeurd, kunnen beide partijen goed inspelen op de behoeftes van het kind.

Voor de baby's tot 1 jaar wordt er een babyboekje bijgehouden met de bijzonderheden van de afgelopen dag. Ouders kunnen hierin ook zelf bijzonderheden vermelden.

***Ouders op de groep**

In verband met de corona maatregelen is onderstaand niet mogelijk totdat nader betaald door het rvm.

Ouders zijn welkom op de groep. Om een goed beeld te krijgen van het kinderdagverblijf mogen de ouders, de stand van zaken binnen de groep leren kennen en actief een bijdrage leveren aan de invulling van het dagprogramma. Voor een bezoek maken de ouders vooraf een afspraak met de pedagogische medewerkers.

***Informatievoorziening**

Over de ontwikkelingen binnen de organisatie houden we de ouders via een nieuwsbrief, informatiebord en mondeling op de hoogte. Ouders worden geïnformeerd over bijzondere activiteiten zoals Sinterklaas of Pasen, over het pedagogisch beleid, huisregels enz.

***Oudercommissie**

Maximaal 7 ouders vormen de oudercommissie (op dit moment zijn er 2 leden). Deze commissie stelt zich tot doel de belangen van kind en ouders te behartigen. Gevraagd of ongevraagd kan de commissie Tiso adviseren in zaken zoals het pedagogisch beleid. Wij zijn op zoek naar leden om een oudercommissie samen te stellen. Aanmelden kan bij de leidsters of via mail naar S.ramdin@kinderdagverblijftiso.nl

***Huisregels**

Onze huisregels zijn vastgelegd op papier. Er is een verkorte versie en een uitgebreide versie. De verkorte versie ligt op de infotafel en de uitgebreide versie krijgen de ouders via mail.

***Klachtenregeling**

Kinderopvang is mensenwerk. En waar mensen werken, kan er iets misgaan. De kinderopvang vormt op deze regel geen uitzondering. Dit kan leiden tot ontevredenheid, en uiteindelijk in een klacht. Het is goed te weten dat ons kinderdagverblijf aangesloten is bij De Geschillencommissie.

Er ligt informatie ter inzage voor de ouders en er zijn folders die ze kunnen meenemen.

Bij onvrede van de ouder(s) kunnen ze contact zoeken met de direct betrokken pedagogische medewerker of de leidinggevende. Vaak biedt een gesprek al

voldoende uitkomst. Indien dit niet of onvoldoende tot een oplossing leidt, volgt er een klachtenprocedure.

De Geschillencommissie

Postbus 90600

2509LP, Den Haag

070 310 5310

Klachtenloket Kinderopvang

Postbus 96802

2509JE, Den Haag

0900 – 1877

***Verjaardag**

Op onze kinderopvang wordt het benadrukt: “gezonde traktaties” en met gezond bedoelen we: rozijntjes in een leuk beplakt doosje, feestelijke spiesjes met vers fruit of kaas en komkommer, soepstengels met een lintje, versierde krentenbolletjes, mandarijntjes, snoepkettingen van rozijntjes of zoutjes.

Verder wordt de verjaardagsstoel versierd en er staat de jarige een zelfgemaakte feestmuts en een verjaardagskaart met de namen van al de kinderen en de leidsters te wachten.

Tijdens de kring gaan we met de muziekinstrumenten voor de jarige job zingen. We zingen het is feest tralala, lang zal ze leven en happy birthday. Daarna mag het kind trakteren en de kinderen zingen het liedje van dankjewel.

***Afscheid**

Bij Tiso beginnen de kinderen hun dag met afscheid nemen van hun ouders en het begroeten van de pedagogische medewerkers en andere kinderen. Vooral aan kinderen die nieuw zijn stelt dit hoge eisen. Een ontspannende houding tussen ouder en groepsleiding vinden wij belangrijk, want dit helpt het kind om van de één naar de ander te gaan.

Tijdens het afscheidsritueel helpt de groepsleiding de nieuwe ouders en de kind(eren) om afscheid van elkaar te nemen. Eerst samen met het kind een spelletje uitzoeken voor aan tafel. Een paar minuutjes wachten tot het kind bezig is. De ouder zegt dat hij/zij aan het werk gaat en dat hij/zij straks weer terugkomt. Een dikke knuffel geven, een kus en dan zwaaien naar het kind en naar de pedagogisch medewerker bij de ‘uitzwaairaam’.

Veel ouders vinden het moeilijk om hun kind ‘uit handen’ te geven. Onbewust kunnen zij dit gevoel overbrengen op hun kind, wat het afscheid nemen nog moeilijker maakt. We geven de ouders de ruimte om hun gevoelens te uiten en hun zorgen en twijfels uit te spreken. Ze mogen hier bellen zo vaak ze het nodig vinden. Dat vinden wij meer dan begrijpelijk.

***Traktatie**

Vaak komen de ouders bij de pedagogische medewerkers om te informeren wat het "beleid" is over trakteren. Wij hebben een gezonde traktatie beleid. Geschikte peuter traktaties kunnen de ouders op de website van het gezondheidscentrum <https://www.voedingscentrum.nl/nl/mijn-kind-en-ik/dreumes-en-peuter/mijn-kind-gaat-naar-het-kinderdagverblijf.aspx#blok3> Voor andere voorbeelden verwijzen wij de ouders door naar de posters over traktaties die in de gang zijn opgehangen. Wat wij niet geschikt vinden zijn traktaties waarin een kind zich kan verslikken, zoals pinda's, kleine harde snoepjes, lolly's, kauwgom of ballonnen. De pedagogische medewerkers houden rekening met de kinderen die bijvoorbeeld geen suiker mogen, kinderen met een koemelkallergie of met een andere geloofsovertuiging dan de rest van de groep. Deze kinderen hebben een apart trommeltje met traktaties die geschikt voor hen zijn.

***Jaarfeesten en jaarritme**

Op het kinderdagverblijf worden heel wat feestjes gevierd! Op nummer 1 staan de verjaardagen van het team en de kinderen. Natuurlijk is Sinterklaas het kinderfeest bij uitstek. Bij ons wordt het dan ook volop gevierd! Omdat het bezoek van Sint en Piet voor peuters vaak spannend is, geven de pedagogische medewerkers op een andere manier vorm aan het feest. Ze spelen poppenkast met Sint- en Piet poppen en er worden verhalen over dit thema voorgelezen. In de verkleedhoek ligt verkleedkleding van Sint en Piet. Samen met de kinderen worden knutselactiviteiten gemaakt en er worden pepernoten gebakken.

Een voorbeeld: Rond de Kerst heerst een echte Kerstsfeer, met Kerstliedjes op de achtergrond, versieringen en lichtjes. De kinderen helpen met het versieren van de kerstboom. Maar ook Koninginnedag, Sint maarten, een geboorte of een trouwerij zijn ook aanleidingen om iets feestelijks te doen met de kinderen. We vinden dat feestelijke momenten allerlei mogelijkheden bieden voor een pedagogisch medewerker om in te springen op de ontwikkeling van de kinderen.

8. Veiligheid en hygiëne.

Een veilig pedagogisch klimaat stelt eisen aan de materiële omgeving. Hier op Kinderdagverblijf Tiso is de omgeving hygiënisch. De kinderen kunnen zich vrij bewegen zonder gevaar van lichamelijk letsel. Daarnaast komt de omgeving tegemoet aan de veelzijdige ontwikkelingsbehoefte van de kinderen. Onze pedagogische medewerkers zorgen voor een gezonde balans tussen lichamelijke veiligheid en de behoefte van de kinderen aan bewegen en exploreren.

***Algemene hygiëne**

Jonge kinderen komen in aanraking met ziekteverwekkers waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Het doormaken van een aantal veel voorkomende infectieziekten hoort bij de normale ontwikkeling van het kind. Omdat kinderen die een kinderdagverblijf bezoeken een grotere kans hebben om een infectieziekte op te lopen dan kinderen die thuis worden gehouden, nemen wij als kinderdagverblijf verschillende maatregelen om de kans te verkleinen. Met hygiënemaatregelen zoals

neus schoonmaken, handen wassen en schoonmaken van de leefruimtes proberen we de overdracht van ziekteverwekkers te beperken.

In ons kinderdagverblijf besteden we extra aandacht aan hygiëne:

- bij het handen wassen
- bij het schoonhouden van materiaal en omgeving
- bij maatregelen rondom bloed
- bij het klaarmaken en verstrekken van voedsel
- bij het verschonen en toiletgebruik
- door het aanleren van hoest- en niesdiscipline
- door goed te ventileren
- door het schoonhouden van de zandbak

We hebben dan ook binnen de dagritmekaarten plaatjes in de natte ruimte geplakt waarin te zien is dat je na een toiletbezoek je handen moet wassen. Ook voor de pedagogische medewerkers en hulpkrachten is er een korte beschrijving over de protocol handen wassen. En bij thema Mijn Lichaam gebruiken we materiaal van de campagne "Handjes wassen met Handige Hans".

***Ziek zijn**

Als de pedagogische medewerker opmerkt dat het kind niet lekker is, dat wil zeggen dat kind een ander gedrag vertoont of warm/kil aanvoelt, zullen we contact opnemen met de ouders.

Kinderen die ziek zijn hebben extra aandacht en zorg nodig en kunnen daardoor beter thuis verzorgd worden. Op ons kinderdagverblijf is een ziektebeleid aanwezig. Hierin staat de stand van zaken en wat de ouders moeten doen als het kind ziek is of wordt. Ouders kunnen dit beleid op de informatietafel treffen en meenemen. Kinderen met koorts boven de 38 graden moeten ook binnen een uur opgehaald worden.

*** Medische richtlijnen**

- Allergie: Kinderen met aandoeningen zoals astma zijn gebaat bij een stofarme omgeving. De ruimten worden dagelijks schoongemaakt. Er zijn geen huisdieren aanwezig binnen het kinderdagverblijf en er mag niet gerookt worden in het gebouw.

- Voedsel:

Voor kinderen met een voedselallergie geldt vaak een bepaald dieet. Alternatieve producten die bij Tiso niet in het normale voedingspakket zitten dienen de ouders zelf mee te nemen. De kinderen die bepaalde traktaties niet mogen, hebben hun eigen trommel met een lekker alternatief. Ook worden de ouders van het kind dat gaat trakteren van tevoren op de hoogte gesteld van de opties aan gezonde traktaties en er zijn posters in de gang met voorbeelden aanwezig.

- Toedienen van medicijnen: Op advies van de GGD worden medicijnen alleen toegediend als deze door de (huis)arts zijn voorgeschreven. Ouders dienen altijd een verklaring te ondertekenen waarop zij vermelden welk medicijn, wanneer en in welke dosering moet worden toegediend. De leidsters noteren in het overdracht schrift en op het infobord in de keuken het tijdstip van toediening. De bijsluiters van het medicijn moet altijd meegegeven worden, zodat deze nog nagelezen kan worden. Tevens moet de medicatie thuis al een keer gegeven zijn, zodat bekend is hoe het kind

reageert op de medicatie! Voor meer informatie is er een **protocol toediening geneesmiddelen** aanwezig.

***Preventie en EHBO**

Onze leidsters hebben een kinder-EHBO diploma; ieder 2 jaar krijgen ze een opfriscursus.

Er zijn voldoende EHBO-koffers met daarin alle benodigdheden voor het verlenen van eerste hulp aanwezig. Ieder jaar worden de koffers gecontroleerd.

Het voorkomen van ongevallen krijgt bij ons veel aandacht. Dit doen we door de lijsten van risico inventarisatie veiligheid en gezondheid regelmatig door te nemen en te controleren of alles nog in orde is.

***Veilig spelen**

Naast de spelkwaliteit van het speelgoed toetsen wij het speelgoed ook op veiligheid. Tijdens het schoonmaken wordt ook het speelgoed gecontroleerd.

Het speelgoed moet duurzaam zijn en zonder gevaarlijke of giftige stoffen. Dit geldt ook voor knutselmateriaal zoals verf, lijm en klei. Onze zandbak op de locatie Houtwijk buiten is afgedekt en het zand wordt jaarlijks verversd. De speeltoestellen worden jaarlijks gecontroleerd (voordat het mooie weer begint). Als er bijzonderheden zijn worden deze in een logboek genoteerd.

***Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid**

Er is een aparte **Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid** aanwezig waarin wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locaties werken. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Bij Tiso vinden we dat een beleid komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom hebben we er tijdens teamoverleggen over de veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we evalueren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet aangescherpt of aangepast worden.

Tot slot

Wij hopen dat u dit pedagogisch beleid met plezier heeft gelezen en dat voor u duidelijk is hoe wij binnen kinderdagverblijf Tiso werken. Mocht u toch nog vragen hebben, dan zullen onze pedagogisch medewerkers, de clustermedewerker/Hoofdleidster, management team hier graag antwoord op geven. Ook tips en adviezen horen wij graag. Dit pedagogisch beleid zal regelmatig worden besproken binnen de teams en minimaal eens in de twee jaar worden bijgesteld.

Met onze vriendelijke en vrolijke groeten,

Bijlage.

Dagindeling Dagopvang Kdv Tiso 2020

• 7.30 -9.30 uur	De kinderen worden gebracht in een gecombineerde groep dat later wordt gesplitst. De kinderen mogen vrij spelen. Uitwisseling van informatie tussen ouders/verzorgers met de pedagogische medewerkers.
• Vanaf 9.15 - 9.30 uur	Met de kinderen opruimen en daarna samen aan tafel en met de kinderen Thema/seizoen gerichte liedjes zingen en een thema gerichte verhaaltje voorlezen. De kinderen eten fruit en drinken water of thee.
• Rond 10.00 uur	Daarna krijgen de baby's een verschoning en gaan de dreumesen en peuters naar het toilet. Vervolgens biedt de pedagogisch medewerk(st)er een groepsactiviteit aan. Vaak gebruiken ze deze tijd om met de peuters een VVE activiteit of thema gerichte activiteit en met baby's een spelactiviteit te doen of de baby's gaan naar bed. Dit kan zowel in een grote groep als in een kleine groep kinderen. Kinderen spelen ook altijd buiten (minimaal 1 uur per dag) of doen een gym/dansactiviteit.
• Vanaf 11.30 uur	Samen opruimen, handen wassen, aan tafel zitten.
• Rond 11.45 uur	Gezamenlijk een gezonde warme maaltijd benutten. Daarna worden de baby's verschoond en gaan de dreumesen en peuters naar het toilet. Vervolgens spelen de kinderen vrij in de groepsruimte.
• Vanaf 12:30 uur	Rond deze tijd slapen de meeste jonge kinderen. De kinderen die niet naar bed hoeven mogen vrij spelen, knutselen op de eigen groep. Als er veel kinderen op bed liggen, gaan kinderen soms met de pedagogische medewerker een klein gerichte groepsactiviteit doen (een spelletje, poppenkast, verfactiviteit, enz).
• 14.00 uur	De kinderen die wakker zijn eten een cracker of volkoren koekje aan tafel en drinken water, thee of een ongezoete drank. De dreumesen en peuters die wakker zijn gaan naar het toilet. Daarna biedt de pedagogische medewerker een rustige tafelactiviteit aan, bijvoorbeeld puzzelen, kleien, VVE activiteit, boekjes lezen, spelletje, kleuren enz.
• Vanaf 14.30 uur	De meeste kinderen worden wakker van hun middagslaapje en worden verschoond, of gaan naar het toilet en aankleden. Daarna krijgen zij een tussendoortje en drinken. Er is ruimte voor vrij spel en/of de kinderen gaan naar buiten.
• Tussen 15.00 en 15.30 uur	Samen met de kinderen opruimen. Handen wassen en aan tafel. Gezamenlijk het brood maaltijd benutten. BSO groep krijgt de warme maaltijd onder toezicht van de pedagogische medewerker
• Rond 16.00 uur	Krijgen de baby's een verschoning en gaan de dreumesen en peuters naar het toilet.

<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 16.00 uur 	<p>Kinderen worden tot 18.30 uur opgehaald. Deze periode is soms te lang voor kinderen om zich te vermaken door middel van vrij spel daarom wordt een educatief filmpje aangeboden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • 17.00 uur 	<p>De kinderen eten een groente snack, cracker of soepstengel en water, thee, of ongezoete drank.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • 17.50 uur - 18:30 	<p>Alle kinderen gaan met de groepsleiding spelen daar totdat alle kinderen opgehaald zijn. Uitwisseling van informatie tussen pedagogische medewerkers en ouders/verzorgers. Sluiting kinderdagverblijf.</p>